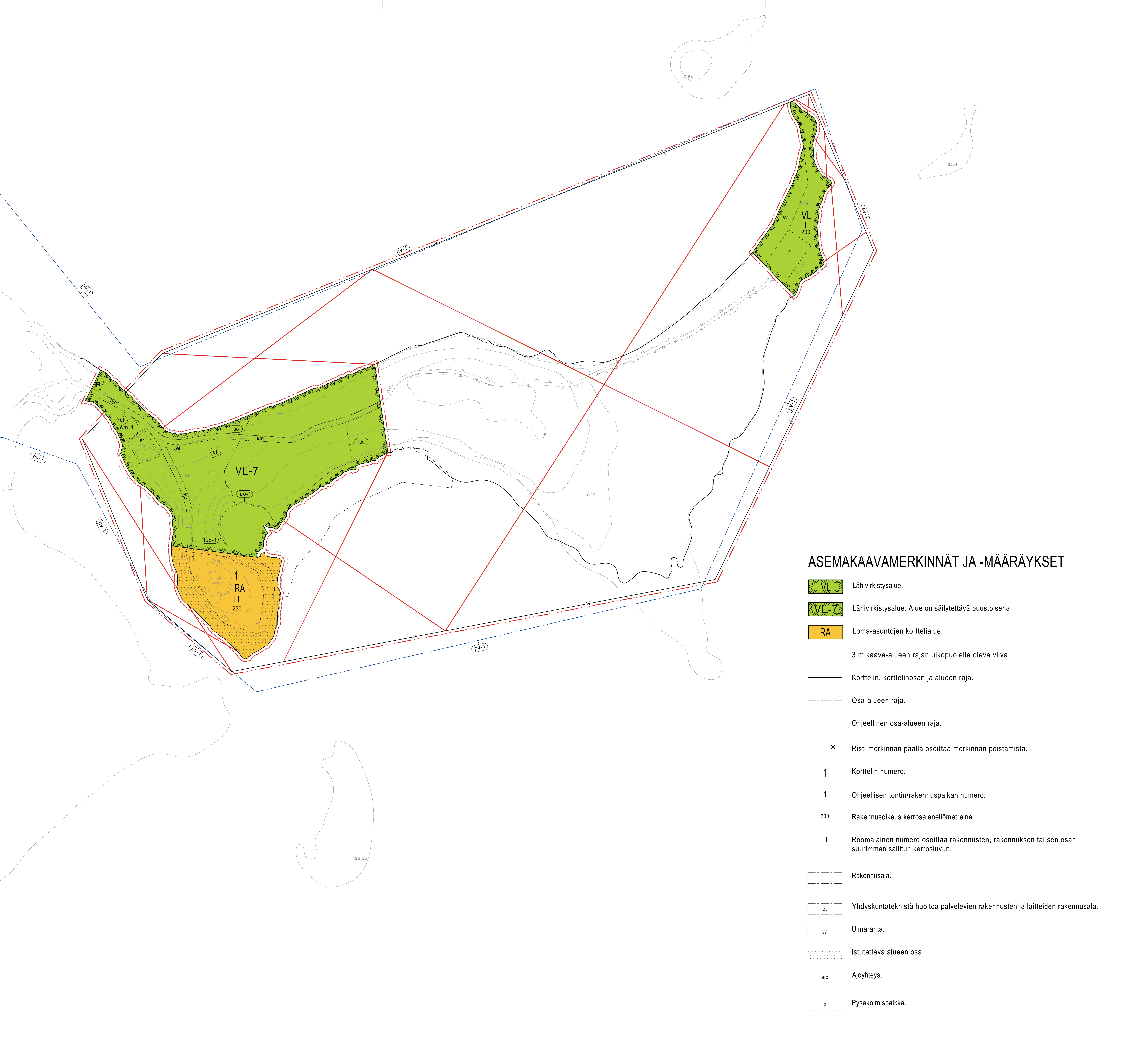

- sm-1

Alueen osa, jolla sijaitsee muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettu kiinteä muinaisjäänös. Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty. Aluetta koskevista tai siihen liittyvistä toimenpiteistä ja suunnitelmista on pyydettävä alueellisen vastuuseuron lausunto.
- pv-1

Vedenhankinnalle tärkeän pohjavesialueen raja. Rakennukset on perustettava niin, ettei rakentaminen vaikuta pohjaveden korkeuteen. Alueella tulee välttää pohjaveden laatua tai määrää vaarantavia toimenpiteitä.
- luo

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue.
- luo-1

Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue, jolla ei saa suorittaa sen luonnontilaa merkittävästi muuttavia toimenpiteitä.

YLEISMÄÄRÄYKSET:

Rakennettaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota rakennusten maastonmuotoihin sopeuttamiseen, rakennusten korkeusasemaan, muotoon, ulkomateriaaleihin ja värykseen. Rakennusten julkisivumateriaalina tulee käyttää pääasiassa puuta. Kirkkaita värejä ei sallita. Katon tulee olla värykseltään tumma kaikissa rakennuksissa.

Asuinrakennusten alimman lattiatason tulee olla vähintään 1 metri ylävesirajaa korkeammalla (+100.90, N60 Keitele-järvi / +101.20, N2000).

Rannan läheisyyteen toteutettavien sauna- ja talousrakennusten harjakorkeus saa olla esintään 4 m. Rakennusten etäisyys keskiveden korkeudelta määritettyyn rantaviivaan tulee olla vähintään 15 m. Rakentamaton alue tulee säilyttää puustoisena.

Erilliset saunat on liitettävä kunnalliseen viemäriin, mikäli käytetään paineellista vesijohtoa. Mikäli kiinteistön jätevesiä ei voida johtaa kunnan viemäriverkkoon viettoviemäriillä, vastaa kiinteistö jätevesien pumppauksesta omalla kustannuksellaan.

Rakennuspaikkojen rakentamaton osa on säilytettävä hoidetussa luonnontilassa. Hulevedet tulee hoitaa kiinteistökohtaisilla järjestelyillä tontin omalla alueella.

Korttelin 1 rakennuspaikalle saa rakentaa enintään yhden laiturin, jonka enimmäispituus on 10 metriä. Laiturin enimmäiskoko on 20 m².

ASEMAKAAVAMERKINNÄT JA -MÄÄRÄYKSET

- VL

Lähivirkistysalue.
- VL-7

Lähivirkistysalue. Alue on säilytettävä puustoisena.
- RA

Loma-asuntojen korttelialue.
- 3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.
- Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.
- Osa-alueen raja.
- Ohjeellinen osa-alueen raja.
- Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.
- 1

Korttelin numero.
- 1

Ohjeellisen tontin/rakennuspaikan numero.
- 200

Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.
- II

Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.
- Rakennusala.
- et

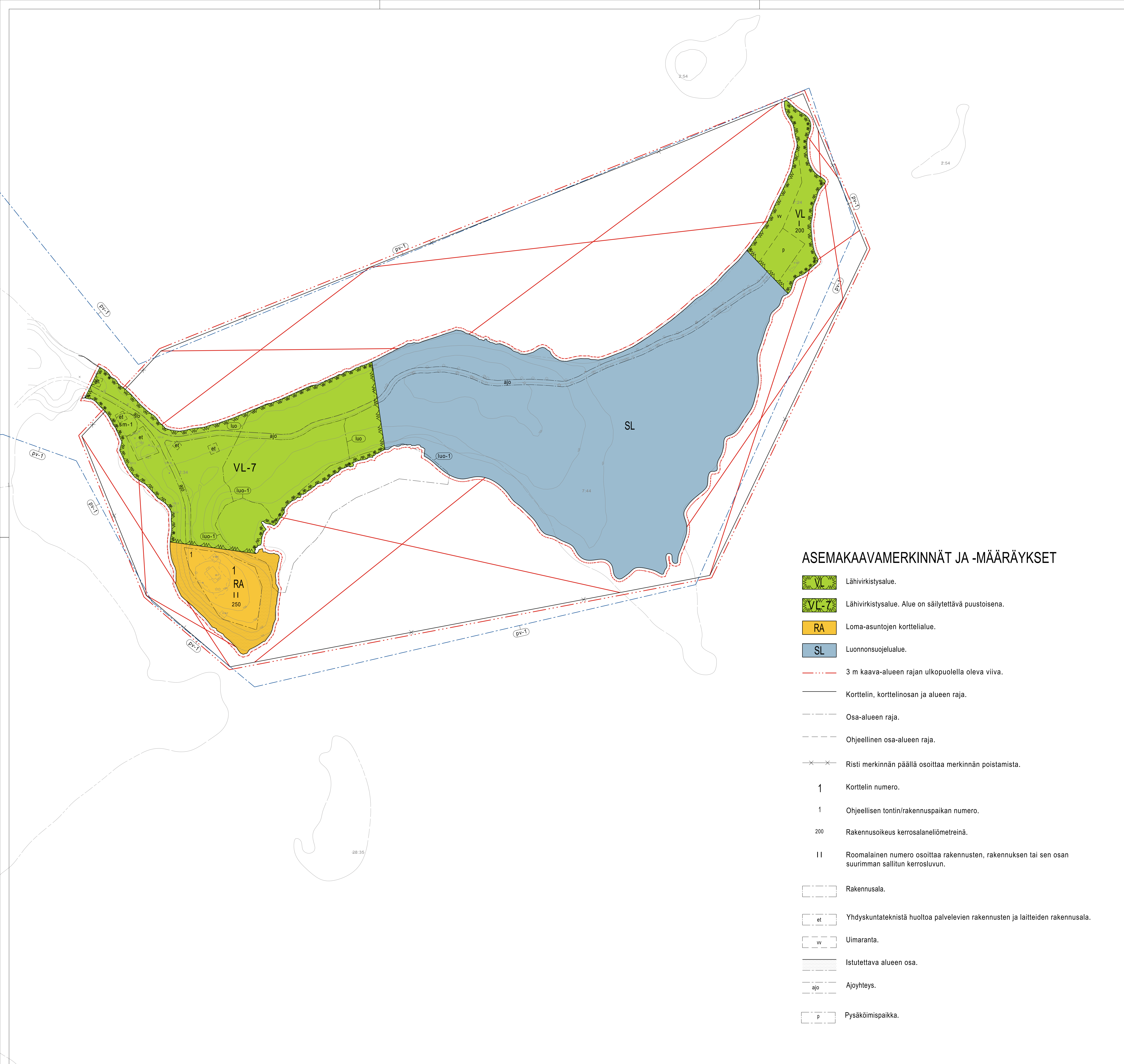
Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitteiden rakennusala.
- w

Uimaranta.
- Istutettava alueen osa.
- ajo

Ajoyhteys.
- p

Pysäköimispaikka.

ÄÄNEKOSKI		Diaarinumero 504/10.02.03/2025
KOVALAN VIRKISTYSALUEEN ASEMAKAAVAN MUUTOS JA OSITTAINEN KUMOAMINEN		Mittakaava 1:2000
		LUONNOS VE 1
Kaupunginosa: 13. Kovala		
Asemakaavan laajennus koskee kiinteistöjä: 992-403-2-34 (osa)		
Asemakaavan muutos / kumoaminen koskee: Kovalan virkistysaluetta kiinteistöillä 992-403-2-34, 992-403-7-44, 992-403-7-24 ja 992-876-2-1.		
Asemakaavan muutoksella muodostuu: 13. kaupunginosa Kovala 13. kaupunginosa kortteli 1 sekä lähivirkistysaluetta.		
Asemakaava-alueella on ohjeellinen tonttijako.		
Kaavoituksen pohjakartta täyttää asemakaavan pohjakartalle asetut vaatimukset. 11.8.2025 Maanmittausinsinööri Jarmo Penttinen		
KÄSITTELYT Vireilletulo kh 3.3.2014 § 68 MRA 30 § nähtävilläolo _____. - _____.2025 MRA 27 § nähtävilläolo Hyväksyminen Voimaantulo		Päiväys 18.8.2025 Maankäyttöpalvelut - Kaavoitus Kaavasunnittelija Vilhelmiina Schroderus Kaavoituspäällikkö Nina Marjoniemi
Tämä kaavakartta on Äänekosken kaupungin_____. _____.2025 §__ hyväksymän päätöksen mukainen. Äänekoskella _____.2025 Hallintosihteeri Tuula Ruuska		Asemakaavatunnus 992 13/1

ASEMAKAAVAMERKINNÄT JA -MÄÄRÄYKSET

- VL** Lähivirkistysalue.
- VL-7** Lähivirkistysalue. Alue on säilytettävä puustoisena.
- RA** Loma-asuntojen korttelialue.
- SL** Luonnonsuojelualue.
- 3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.
- Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.
- Osa-alueen raja.
- Ohjeellinen osa-alueen raja.
- ✕** Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.
- 1** Korttelin numero.
- 1** Ohjeellisen tontin/rakennuspaikan numero.
- 200** Rakennusoikeus kerrosalanelömetreinä.
- II** Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.
- Rakennusala.
- et** Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitteiden rakennusala.
- vv** Uimaranta.
- Istutettava alueen osa.
- ajot** Ajoyhteys.
- p** Pysäköimispaikka.

- sm-1** Alueen osa, jolla sijaitsee muinaismuistolaitilla (295/1963) rauhoitettu kiinteä muinaisjäänös. Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty. Aluetta koskevista tai siihen liittyvistä toimenpiteistä ja suunnitelmista on pyydyttävä alueellisen vastuumuseon lausunto.
- pv-1** Vedenhankinnalle tärkeän pohjavesialueen raja. Rakennukset on perustettava niin, ettei rakentaminen vaikuta pohjaveden korkeuteen. Alueella tulee välttää pohjaveden laatua tai määrää vaarantavia toimenpiteitä.
- luo** Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue.
- luo-1** Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue, jolla ei saa suorittaa sen luonnontilaa merkittävästi muuttavia toimenpiteitä.

YLEISMÄÄRÄYKSET:

Rakennettaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota rakennusten maastonmuotoihin sopeuttamiseen, rakennusten korkeusasemaan, muotoon, ulkomateriaaleihin ja värykseen. Rakennusten julkisivumateriaalina tulee käyttää pääasiassa puuta. Kirkkaita värejä ei sallita. Katon tulee olla värykseltään tumma kaikissa rakennuksissa.

Asuinrakennusten alimman lattiatason tulee olla vähintään 1 metri ylävesirajaa korkeammalla (+100.90, N60 Keitele-järvi / +101.20, N2000).

Rannanläheisyyteen toteutettavien sauna- ja talousrakennusten harjakorkeus saa olla enintään 4 m. Rakennusten etäisyys keskiveden korkeudelta määritettyyn rantaviivaan tulee olla vähintään 15 m. Rakentamaton alue tulee säilyttää puustoisena.

Erilliset saunat on liitettävä kunnalliseen viemäriin, mikäli käytetään paineellista vesijohtoa. Mikäli kiinteistön jätevesiä ei voida johtaa kunnan viemäriverkkoon viettoviemäriä, vastaa kiinteistö jätevesien pumppauksesta omalla kustannuksellaan.

Rakennuspaikkojen rakentamaton osa on säilytettävä hoidetussa luonnontilassa.

Hulevedet tulee hoitaa kiinteistökohtaisilla järjestelyillä tontin omalla alueella.

Korttelin 1 rakennuspaikalle saa rakentaa enintään yhden laiturin, jonka enimmäispituus on 10 metriä. Laiturin enimmäiskoko on 20 m².

ÄÄNEKOSKI		Diaarinumero 504/10.02.03/2025	
KOVALAN VIRKISTYSALUEEN ASEMAKAAVAN MUUTOS JA OSITTAINEN KUMOAMINEN		Mittakaava 1:2000	
		LUONNOS VE 2	
Kaupunginosa: 13. Kovala			
Asemakaavan laajennus koskee kiinteistöjä: 992-403-2-34 (osa)			
Asemakaavan muutos / kumoaminen koskee: Kovalan virkistysaluetta kiinteistöillä 992-403-2-34, 992-403-7-44, 992-403-7-24 ja 992-876-2-1.			
Asemakaavan muutoksella muodostuu: 13. kaupunginosa Kovala 13. kaupunginosan kortteli 1 sekä lähivirkistys- ja luonnonsuojelualueita.			
Asemakaava-alueella on ohjeellinen tonttijako.			
Kaavoituksen pohjakartta täyttää asemakaavan pohjakartalle asetut vaatimukset. 11.8.2025 Maanmittausinsinööri Jarmo Penttinen			
KÄSITTELYT Vireilletulo kh 3.3.2014 § 68 MRA 30 § nähtävilläolo _____. - _____.2025 MRA 27 § nähtävilläolo Hyväksyminen Voimaantulo		Päiväys 18.8.2025 Maankäyttöpalvelut - Kaavoitus	
		Kaavasunnittelija Vilhelmiina Schroderus	
		Kaavoituspäällikkö Nina Marjoniemi	
Tämä kaavakartta on Äänekosken kaupungin _____. _____.2025 § __ hyväksymän päätöksen mukainen.		Asemakaavatunnus 992 13/1	
Äänekoskella _____.2025		Hallintosihteeri Tuula Ruuska	

KOVALAN VIRKISTYSALUEEN ASEMAKAAVAN MUUTOS JA OSITTAINEN KUMOAMINEN

KAAVASELOSTUS

LUONNOS

18.8.2025

KAUPUNGINVALTUUSTO HYVÄKSYNYT: __ . __.2025

ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN SELOSTUS, JOKA KOSKEE 18. PÄIVÄNÄ ELOKUUTA 2025
PÄIVÄTTYÄ KARTTAA.

1. PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

1.1. Tunnistetiedot

Asemakaavan laajennus koskee kiinteistöjä:

992-403-2-34 (osa)

Asemakaavan muutos / kumoaminen koskee:

Kovalan virkistysaluetta kiinteistöillä 992-403-2-34, 992-403-7-44, 992-403-7-24 ja 992-876-2-1.

Asemakaavan muutoksella muodostuu:

13. kaupunginosa Kovala

13. kaupunginosan kortteli 1 sekä lähivirkistys- ja luonnonsuojelualueita.

Asemakaavan alueella on ohjeellinen tonttijako.

Kaavan nimi	Kovalan virkistysalueen asemakaavan muutos ja osittainen kumoaminen
Kaavan päiväys	18.8.2025
Kaavan laatija	Kaavoituspäälikkö Nina Marjoniemi Kaavasuunnittelija Vilhelmiina Schroderus Kaavasuunnittelija Carita Kosonen Äänekosken kaupunki Kaavoituspalvelut Hallintokatu 4, 44100 Äänekoski
Vireilletulo	Kaupunginhallitus 3.3.2014 § 68 Ilmoitus vireilletulosta 5.3.2014
Nähtävillä	Kaavaluonnos __. __. - __. __. 2025 (MRA30 §) Kaavaehdotus __. __. - __. __. 2026 (MRA 27 §)
Hyväksyminen	Kaupunginvaltuusto __. __. 2026

SISÄLLYSLUETTELO

1. PERUS- JA TUNNISTETIEDOT	1
1.1. Tunnistetiedot.....	1
1.2. Kaava-alueen sijainti	2
1.3. Asemakaavan nimi ja tarkoitus.....	2
1.4. Luettelo selostuksen liiteasiakirjoista	4
1.5. Luettelo kaavaa koskevista asiakirjoista ja lähdemateriaalista.....	4
2. TIIVISTELMÄ.....	5
2.1. Kaavaprosessin vaiheet	5
2.2. Asemakaava	5
2.3. Asemakaavan toteuttaminen.....	5
3. SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT	6
3.1. Alueen yleiskuvaus	6
3.2. Luonnonympäristö.....	6
3.3. Rakennettu ympäristö	11
3.4. Maanomistus.....	14
4. SUUNNITTELUTILANNE.....	14
4.1. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	14
4.2. Maakuntakaava.....	15
4.3. Yleiskaava.....	16
4.4. Asemakaava	17
4.5. Muut suunnitelmat ja selvitykset.....	18
5. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET	18
5.1. Asemakaavan suunnittelun tarve	18
5.2. Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset	18
5.3. Osallistuminen ja yhteistyö.....	18
5.3.1. Osalliset.....	18
5.3.2. Vireilletulo.....	19
5.3.3. Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettelyt.....	19
5.3.4. Viranomaisyhteistyö	19
5.4. Asemakaavan tavoitteet.....	20
5.4.1. Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet.....	20
5.4.2. Prosessin aikana syntyneet tavoitteet, tavoitteiden tarkentuminen	21
5.5. Vaihtoehtojen arviointi ja vertailu.....	21
6. ASEMAKAAVAN KUVAUS	22
6.1. Kaavan rakenne	22
6.1.1. Mitoitus.....	22
6.2. Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen	24
6.3. Aluevaraukset	24
6.4. Kaavamerkinnot ja -määräykset.....	25
6.5. Nimistö	25
7. KAAVAN VAIKUTUKSET	26
7.1. Ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön.....	26
7.2. Rakennettu ympäristö ja yhdyskuntarakenne	26
7.3. Maisema-, kulttuuri- ja luonnonympäristö.....	26
7.4. Liikenne.....	26

7.5.	Sosiaaliset vaikutukset.....	27
7.6.	Ilmastonmuutos / ilmastonmuutoksen huomioiminen.....	27
7.7.	Taloudelliset vaikutukset	27
8.	ASEMAKAAVAN TOTEUTUS.....	27

1.4. Luettelo selostuksen liiteasiakirjoista

1. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma
2. Asemakaavan seurantalomake (ehdotusvaiheessa)
3. Vuorovaikutusraportti
4. Luontoselvitys (Latvasilmu osk, Tuomo Pihlaja, 31.10.2024)

1.5. Luettelo kaavaa koskevista asiakirjoista ja lähdemateriaalista

- 1) Äänekoski 2030 osayleiskaavan aineisto
- 2) Keski-Suomen maakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt 2016
- 3) Rakenneyleiskaava 2016 aineisto
 - Rakenneyleiskaava Äänekoski 2016 maisemaselvitys (kartta-aineisto), Äänekosken kaupunki, Anna-Kaisa Aalto, 2006
 - Rakenneyleiskaava Äänekoski 2016 luontoselvitys, Suunnittelukeskus Oy, 2006

2. TIIVISTELMÄ

2.1. Kaavaprosessin vaiheet

Asemakaavan muutos on käynnistetty Äänekosken kaupungin aloitteesta ja se sisältyy kaupungin kaavoitusohjelmaan vuosille 2025-2027. Kaupunginhallitus päätti käynnistää kaavahankkeen kokouksessaan 3.3.2014 § 68 ja se kuulutettiin vireille 5.3.2014 kaavoituskatsauksen yhteydessä.

Kaavahankkeen lähtökohtia, tavoitteita ja etenemistä kuvaava osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) pidettiin MRL 62 §:n ja MRL 63 §:n (1.1.2025 alkaen AKL) mukaisesti nähtävillä 5.3.2014 lähtien. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa päivitetään tarpeen mukaan kaavahankkeen aikana.

Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu (MRL 66 §) on järjestetty 5.5.2014. Alueelta on löytynyt muinaisjäännösten irtolöydöksiä, mutta kokouksessa todettiin, ettei niiden osalta ole tarpeen laatia selvityksiä muinaismuistoista.

Kaupunginhallitus päätti kokouksessaan __. __. 2025 § __ asettaa kaavaluonnosaineiston nähtäville AKL 62 § ja MRA 30 § mukaisesti. Kaksi erilaista kaavaluonnosta pidettiin nähtävillä kaupungintalon ala-aulassa ja kaupungin kotisivuilla __. __. – __. __. 2025 välisen ajan (AKL 62 §, MRA 30 §). Luonnoksista saatiin yhteensä __ lausuntoa ja __ mielipidettä.

Kaupunginhallitus päätti kokouksessaan __. __.2025 § __ asettaa kaavaehdotusaineiston MRA 27 §:n mukaisesti nähtäville 30 vuorokauden ajaksi.

Äänekosken kaupunginvaltuusto hyväksyi asemakaavan __. __.2026 § __pitämässään kokouksessa.

2.2. Asemakaava

Asemakaavan muutoksella tarkastellaan Kovalanniemen alueen asemakaavan kaavamerkintöjen ja -määräysten ajantasaisuutta sekä tutkitaan asemakaavassa osoitettujen aluevarausten tarpeellisuutta. Alueelle kaavoitettu leirintäalueuetyyppinen virkistyskäyttö (ER) ei ole toteutunut, vaan alue on suurelta osin luonnontilaista. Kiinteistölle 992-403-2-34 rakennetun Kovalanmajan kehittäminen huomioidaan kaavaratkaisussa. Kovalanniemen kärjessä oleva suosittu uimaranta-alue huomioidaan kaavaratkaisussa siten, että myös uimarannan kehittäminen on mahdollista. Kiinteistön 992-403-7-44 alueen osalta kaavan lähtökohtana on ollut mahdollistaa kiinteistön alueelle metsänsuojelulliset toimenpiteet, joita voimassa oleva kaava ei mahdollista.

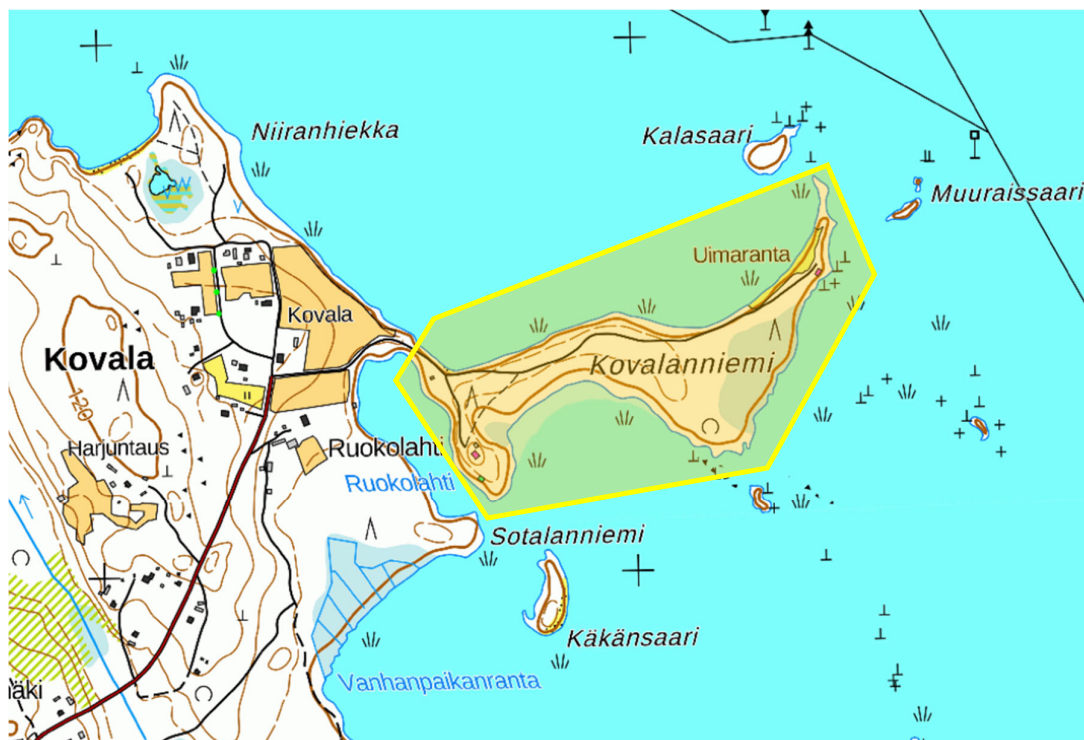
2.3. Asemakaavan toteuttaminen

Kaavan toteuttaminen voi käynnistyä kaavan saatua lainvoiman.

3. SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT

3.1. Alueen yleiskuvaus

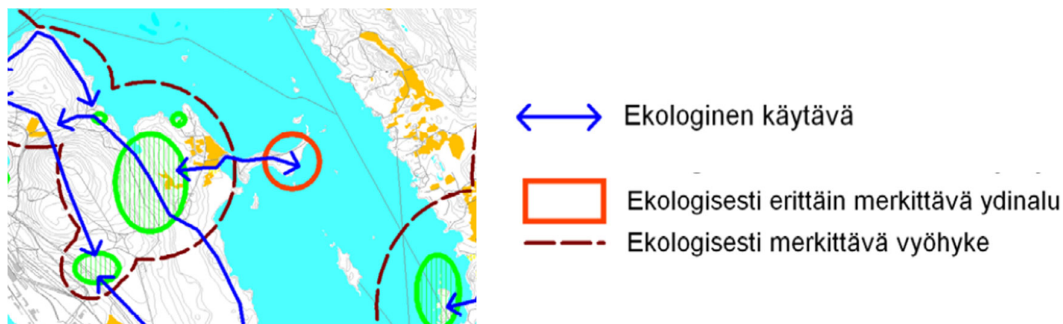
Suunnittelualueena on Kovalanniemi, joka sijaitsee noin 3,5 kilometriä Äänekosken keskustasta itään ja on kooltaan noin 29 hehtaaria. Suunnittelualueen lähiympäristössä on Asemakaavoituksen ulkopuolelle muodostunutta pientalovaltaista asuinalueita. Alueella sijaitsee kaupungin omistuksissa oleva Kovalan maja, sekä julkinen uimaranta. Suunnittelualueen rajausta on esitetty keltaisella alla olevassa kuvassa. Rajausta ja suunnittelualueen pinta-ala voivat täsmentyä suunnittelun edetessä.

Kuva 2. Suunnittelualue korostettu keltaisella.

3.2. Luonnonympäristö

Äänekosken ja Suolahden taajamien ekologista verkostoa on tarkasteltu rakenneyleiskaavan 2016 valmistelun yhteydessä. Suunnittelualueella kulkee ekologinen käytävä (sininen nuoli). Suunnittelualue on merkattu myös kartassa erittäin merkittävaksi ydinalueeksi (punainen ympyrä). Suunnittelualueen läheisyydessä on myös ekologisesti merkittävä vyöhyke (ruskea katkoviiva).

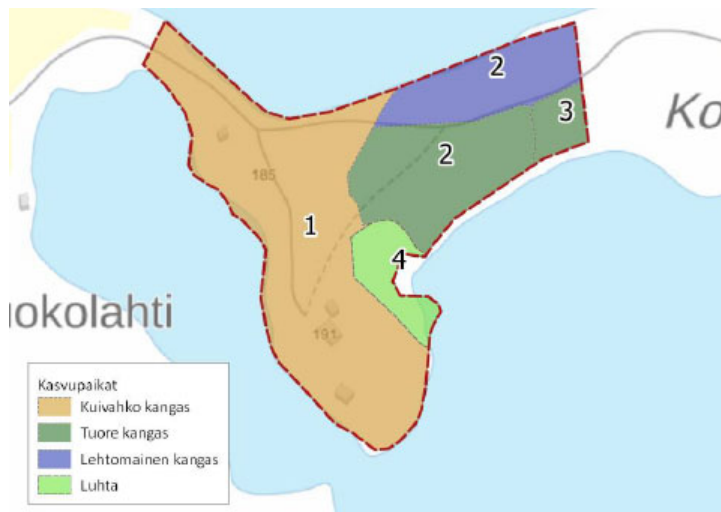

Kuva 3. Ote Rakenneyleiskaavan 2016 liitteestä 3 Äänekosken–Suolahden taajamien ekologinen verkosto (Suunnittelukeskus Oy, 2006).

Luontoselvitykset

Suunnittelualueella on toteutettu luontoselvitys 2024. Luontoselvitys on laadittu kiinteistön 992-403-2-34 alueelle, jolle on ajateltu osoitettavan rakentamista. Selvityksessä tarkasteltiin kasvillisuus ja luontotyypit, liito-orava, viitasammakko, sudenkorento, lepakko ja linnusto.

Suuri osa selvitysalueesta on kuivahkoa kangasta ja tuoretta kangasta. Kannaksen pohjoisosaan sijoittuu lehtomaista kangasta ja niemen itäosaan luhta. Kuviolla 2 uimarannalle kulkevan tien molemmin puolin on vanhan metsän kuvio. Tien pohjoispuolella on lehtomaista kangasta. Metsä on kerroksellinen ja rakenteeltaan luonnontilaisen kaltainen. Ylispuina on järeitä mäntyjä. Järeitä vanhoja koivuja esiintyy myös, osa jo kuolleina lahoina. Lahopuuta on yleisesti runsaasti. Vanhojen metsien indikaattorikäävistä havaittiin männynkääpä peräti neljällä eri puulla kasvavana. Istutuskuusikkoo esiintyy kuviolla 3.

Kuva 4. Selvitysalueen kasvupaikat.

Välittömästi leirikeskuksen itäpuolella sijaitseva vaikeasti luokiteltava kostea metsäluhta kuviolla 4. Kuviolla on runsaasti lahopuuta. Kohteen luonnontilaan on mahdollisesti vaikuttanut aikanaan tehty turpeennosto. Vedenottamolta tulevan purkuputken suulle on muodostunut allas. Veden värin ja saostumien perusteella purkuvedessä on ilmeisesti ainakin rautayhdisteitä.

Kuva 5. Luontoselvityksessä havaintojen perusteella rajatut kaksi kaavoituksessa erityisesti huomioitavaa aluetta; Kovalanniemen luhta ja Kovalanniemen vanha metsä.

Liito-orava

Kovalanniemen alue on tunnettu liito-oravan esiintymisalue, jolta on arkistotietoja runsaasta papanapuista vuodilta 2009, 2010 ja 2020. Vuoden 2020 selvityksessä on todettu useita pesäpuita.

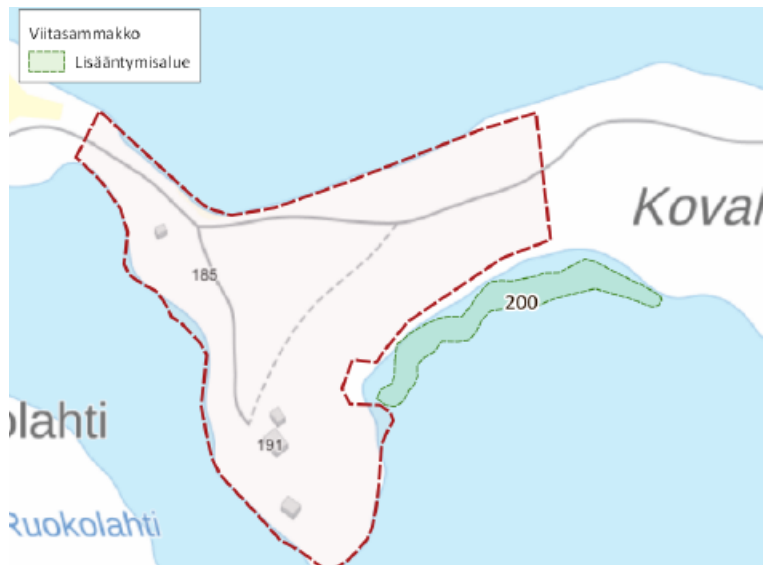
Selvitysalueelta ei löydetty papanoita, mutta etenkin selvitysalueen itäosa on liito-oravan elinpiiriksi hyvin sopivaa. Alue on myös Kovalanniemen elinpiirin kannalta kriittisen tärkeä yhteysalue, koska niemen kärkeen ei ole muuta kulkuyhteyttä. Yhteyden turvaaminen edellyttää riittävän puustoisien selvitysalueen lävistävän yhteyskäytävän säilyttämistä.

Kuva 6. Kartalla liito-oravan yhteystarve ja elinpiirin ydinalue.

Viitasammakko

Selvitysalueelta tavattiin hyvin runsaasti soidinäänteleviä viitasammakoita Kovalanniemen luhtan alueelta. Alue on alueellisesti merkittävä viitasammakkojen lisääntymisalue. Kokonaismääräksi alueella arvioitiin ainakin 100-200 ääntelevää yksilöä levittäytyneenä koko luhtarannan alueelle.

Kuva 7. Kartalla viitasammakon lisääntymisalue.

Sudenkorennot

Selvityksessä ei havaittu direktiivissä mainittujen sudenkorentolajien esiintymiä.

Lepakot

Selvityksessä keskityttiin erityisesti arvioimaan, sijaitseeko vanhan leirikeskuksen rakennuksissa merkittäviä lepakoesiintymiä. Yhtään rakennuksista poistunutta lepakkoa ei havaittu, mikä viittaa siihen, että ainakaan merkittäviä määriä lisääntymis- tai päivähtimispaikkoja ei rakennuksissa sijaitse. Viiksisiiippoja havaittiin alueella sijaitsevan metsäluhdan alueella. Yksi yksilö tavattiin Kovalanniemen vanhan metsän alueella.

Kuva 8. Kartalla viiksisiiipille tärkeitä alueita / lepakkohavainnot.

Pesimälinnusto

Linnusto on maantieteellisellä alueella tavanomaista metsälajistoa. Alue sijoittuu ihmistoiminnan vaikutuspiiriin, mikä vähentää aremman ja vaateliaamman metsälajiston esiintymistodennäköisyyttä. Metsälajistossa ei havaittu uhanalaisia lajeja. Havaittuja lajeja on mm. sinisorsa, metsäviklo, pajusirkku, ruokokerttunen ja isokoskelo.

Johtopäätökset

Kovalanniemi on geologisesti, maisemallisesti, luonnonoloiltaan ja virkistysarvoiltaan erityinen alue. Maisemalliset vaikutukset tulee huomioida alueen suunnittelussa erityisen tarkasti. Selvitysalueelle rajattiin kaksi lajiston ja luontotyyppien perusteella arvokkaiksi arvioitua aluetta. Rajatut alueet suositellaan säilytettävän luonnontilaisina. Direktiivilajien osalta alueella sijaitsee merkittävä viitasammakkojen lisääntymisalue, lepakoiden ruokinta-alueita ja liito-oravan keskeinen yhteystarve. Linnustolliset arvot alueella keskittyivät arvokkaana rajatulle luhta-alueelle.

Vesistöt

Suunnittelualue rajautuu pääsääntöisesti rantaviivaan. Aluetta rajaa Ala-Keiteleen vesistö.

Pohjavesialueet

Kovalanniemen alue kuuluu vedenhankinnan kannalta tärkeään pohjavesialueeseen. Alueen 0,21 km² kokoisen pohjavedenmuodostumisalueen on arvioitu muodostavan 3000 m³ vettä päivässä. Pohjavesialueen kokonaispinta-ala on 0,5 km².

Hulevedet

Alueella on tehty Äänekosken asemakaava-alueen hulevesiselvitys vuonna 2020 (Ramboll). Selvityksessä mainitaan, että suunnittelualue on tyypiltään vettä ympäristöön purkava harju, mutta alueella tapahtuu myös rantaimeytymistä. Kovalanniemen alue sijoittuu hulevesiselvityksen yhteydessä tehdyn kartta-alueen ulkopuolelle.

Muutosalueet

Asemakaavamuutoksen toteuttaminen ei heikennä alueen hulevesien valuma-alueita. Alueen maanpinta on pääsääntöisesti luonnontilaista ja vettä läpäisemättömiä pintoja ei alueella ole käytetty.

Toimenpiteet

Mahdollinen rakentamisen aikainen hulevesien laadullinen ja määrällinen hallinta on huomioitava.

Äänekosken kaupungin alueella hulevesien hallintaa toteutetaan seuraavien tavoitteiden ja järjestyksen mukaisesti:

- Ehkäistään hulevesien syntyä minimoimalla läpäisemättömien pintojen määrää
- Hyödynnetään hulevedet syntypaikallaan käyttämällä sadevettä kasteluun ja imeyttämällä
- Puhdistetaan hulevedet syntypaikallaan esim. biosuodatusta tai kosteikkoja hyödyntäen
- Viivytetään hulevedet syntypaikallaan esim. altaiden, lampien tai maanalaisten säiliöiden avulla.
- Johdetaan hulevedet pois syntypaikaltaan viivyttämällä järjestelmällä
- Johdetaan hulevedet pois syntypaikaltaan avo-ojissa tai hulevesiviemäreissä viivytysalueelle ennen vesistöön johtamista
- Johdetaan hulevedet pois syntypaikaltaan avo-ojissa tai hulevesiviemäreissä suoraan vesistöön

Kuva 9. Paikkatietoikkunan kartta-aineistossa esitetyn valuma-alueet ja pintavesien virtaus. Suunnittelualueelta ei kulkeudu suuria määriä hulevesiä ympäröivään Ala-Keiteleeseen vesistöön.

Ympäristön häiriötekijät

Melu

Alueella ei ole todettu melua aiheuttavia tekijöitä.

Taulukko 1. Melun keskiäänitaso eri maankäyttöalueilla.

	Melun A-painotettu keskiäänitaso (ekvivalentti-taso) L_{Aeq} / enintään	
Ulkona	Päivällä klo 7-22	Yöllä klo 22-7
Asumiseen käytettävät alueet	55 dB	50 dB (uudet alueet 45 dB)
Virkistysalueet taajamissa ja niiden välittömässä läheisyydessä	55 dB	50 dB (uudet alueet 45 dB)
Hoitolaitoksia palvelevat alueet	55 dB	50 dB
Oppilaitoksia palvelevat alueet	55 dB	-
Loma-asumiseen käytettävät alueet ja leirintäalueet	45 dB	50 dB
Virkistysalueet taajamien ulkopuolella ja luonnonsuojelualueet	45 dB	40 dB
Sisällä	Päivällä klo 7-22	Yöllä klo 22-7
Asuin-, potilas- ja majoitushuoneet	35 dB	30 dB
Opetus- ja kokoontumistilat	35 dB	-
Liike- ja toimistohuoneet	45 dB	-

3.3. Rakennettu ympäristö

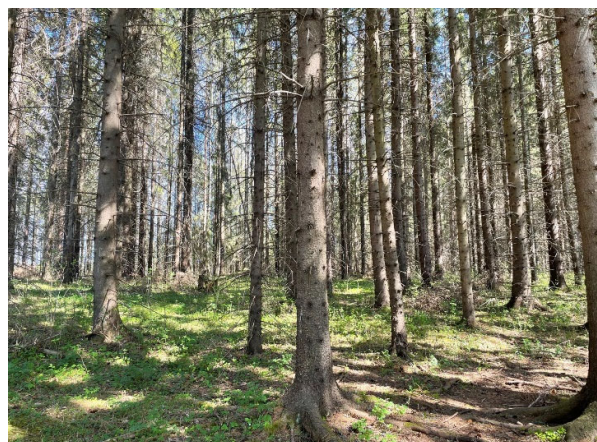
Suunnittelualueella sijaitsee Äänekosken kaupungin omistuksissa oleva Kovalanmaja, mutta pääsääntöisesti suunnittelualue on rakentumatonta ympäristöä. Kovalanniemen uimarannalla sijaitsee kaupungin omistuksissa oleva kioskirakennus.

Kuva 10. Suunnittelualueella sijaitseva Kovalanmaja ja sen pihapiiriin kuuluvat rakennukset kuten. pihasauna ja vajarakennus. Pihasaunan yhteydessä on myös laituri. Kovalanmajan rakennukset omistaa Äänekosken kaupunki.

Kuva 11. Suunnittelalueen rakennettuun ympäristöön kuuluu Äänekosken kaupungin omistuksissa oleva kioskirakennus Kovalanniemen uimarannan läheisyydessä. Rakennuksessa ei ole aktiivista toimintaa, mutta osa siitä toimii esimerkiksi uimarannan käyttäjien pukukoppeina. Oikealla kuvassa Kovalanniemen uimaranta.

Kuva 12. Kovalanniemen alueella on paljon luontoarvoja. Vasemmalla näkyy Suunnittelualueelle sijoittuvaa Luhtaa, joka on esimerkiksi linnuille tärkeää elinympäristöä. Oikealla kuvassa näkyy Kovalanniemen vanhan metsän -aluetta.

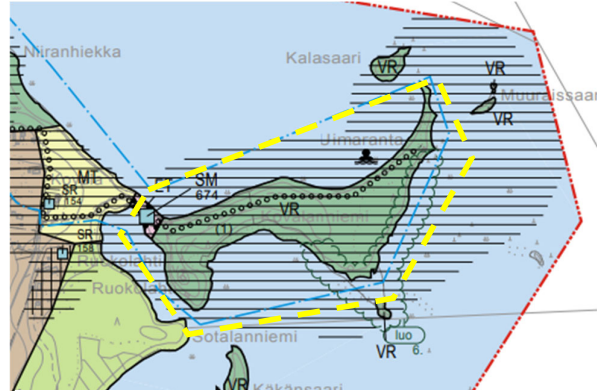

Kuva 13. Vasemmalla suunnittelualueella sijaitseva pohjaveden pumppaamo. Pumppaamon ympäristössä on myös muita kunnallistekniikkaan liittyviä, aidattuja alueita. Kovalanniemen alue on tärkeää pohjavesialuetta, ja siksi alueella on siihen liittyvää kunnallistekniikkaa. Oikealla suunnittelualueen läpi kulkeva hiekkatie, josta haarautuu myös niemen alkupäässä reitti Kovalanmajalle.

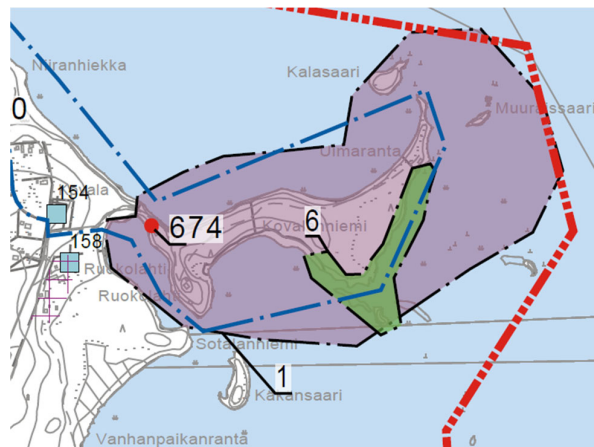
Rakennettu kulttuuriympäristö

Äänekoski 2030 osayleiskaavassa alueelle ei sijoitu osoitettuja rakennetun kulttuuriympäristön kohteita.

Osayleiskaavan kulttuuri- ja luonnonympäristö selvityksessä suunnittelualueen lähellä sijaitsee kaupunkikuvallisesti arvokasta Ruokolahden asuinalue (Violetti ruuturasteri) sekä suojeltavia rakennuksia tai rakennusryhmiä (SR 154 ja 158). Suunnittelualue on merkitty karttaan maisemallisesti arvokkaaksi alueeksi (violetti korostus) sekä osa kumottavasta asemakaava-alueesta luonnonmonimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeäksi alueeksi (vihreä korostus).

Kuva 14. Ote Äänekoski 2030 -osayleiskaavasta. Suunnittelualue korostettu keltaisella.

- Maisemallisesti arvokas alue
1. Kovalanniemi
- Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue.
- Muinaismuistolain rauhoittama kiinteä muinaisjäänös.
- SR
220
- Suojeltava rakennus tai rakennusryhmä.
- Kaupunkikuvallisesti arvokas alue

Kuva 15. Ote Äänekoski osayleiskaavan Luonto- ja kulttuuriympäristökohteet karttaliitteestä. (Sweco ympäristö Oy, 2017).

Kuva 16. Paikkatietoikkunasta otettu ilmakuva Kovalanniemestä vuodelta 1950. Suunnittelualueella näkyy Kovalanmajan päärakennus, sekä peltoaukealla sijaitsevat rakennukset. Niemen alkupäässä näkyy myös olevan jokin rakennus. Osassa nykyistä vanhaa metsää sijaisi vuonna 1950 peltoa. Suunnittelualue rajattu viitteellisesti keltaisella katkoviivalla

Muinaisjäännökset

Suunnittelualueella sijaitsee Äänekoski 2030-osayleiskaavaan merkitty muinaisjäännös **Kovalanniemi**, kivikautinen asuinpaikka (punainen ympyrä). Suunnittelualueella on myös muinaisjäännösten löytöpaikkoja (oranssit pisteet). Suunnittelualueen sisäpuolella olevista löytöpaikoista on löydetty rautaesineen katkelma, kuparipellin kappaleita, rautakuonaa ja kuonaantunutta savea. Suunnittelualueen ulkopuolisista muinaismuistojäännösten löytöpaikoista on löytynyt kvartsi-iskos ja kourutaltta.

Kuva 17. Ote Museoviraston hallinnassa olevalta kartta.museoverkko.fi nettisivulta. Kuva havainnollistaa muinaismuistojäännösten ja -löydösten sijaintia suunnittelualueella. Suunnittelualue korostettu viitteellisesti keltaisella.

Palvelut, työpaikat ja väestö

Suunnittelualueelle ei sijoitu palveluasumiseen liittyviä työpaikkoja. Lähimmät palvelut sijaitsevat Äänekosken keskustassa, noin. 3,5 kilometrin päässä suunnittelualueesta.

Liikenne

Suunnittelualueelle sijoittuu hiekkatie, joka kulkee suunnittelualueen läpi. Tiestä haarautuu myös reitti Kovalanmajalle. Hiekkatien liikenne on vähäistä.

Kunnallistekniikka

Kaava-alueelle sijoittuu kunnallisteknistä verkostoa, kuten sähköverkkoa ja vesijohtolinjoja, joiden toiminnasta vastaa Äänekosken Energia Oy. Alueella on myös vedenpumppaamiseen liittyvää kunnallistekniikka, johtuen alueen pohjavesien merkityksellisyydestä. Kaava-alue on kokonaisuudessaan Äänekosken Energia Oy:n toiminta-alueita, sillä Äänekosken Energia Oy huolehtii Äänekosken kaupungin alueen asemakaava-alueilla vesihuollon järjestämisestä. Lisäksi alueella on jätevesiverkostoa. Sähkönjakelusta alueella vastaa Äänekosken Energia Oy. Hulevesille ei suunnittelualueella ole rakennettua verkostoa.

3.4. Maanomistus

Suunnittelualueella on kaksi maanomistajaa. Kiinteistöt 992-403-2-34 ja 992-403-7-24 ovat kaupungin omistuksessa ja kiinteistön 992-403-7-44 omistaa yksityinen.

4. SUUNNITTELUTILANNE

4.1. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Niiden tehtävänä on mm. varmistaa valtakunnallisesti merkittävien seikkojen huomioon ottaminen maakuntien ja kuntien kaavoituksessa sekä valtion viranomaisten toiminnassa, auttaa saavuttamaan hyvä elinympäristö ja kestävä kehitys. Maankäyttö- ja rakennuslain

mukaan tavoitteet on otettava huomioon ja niiden toteuttamista on edistettävä maakunnan suunnittelussa, kuntien kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa.

Valtioneuvoston 14.12.2017 päättämät valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet jakautuvat viiteen kokonaisuuteen:

1. Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
2. Tehokas liikennejärjestelmä
3. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
4. Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
5. Uusiutumiskykyinen energiahuolto

4.2. Maakuntakaava

Keski-Suomen tarkistettu maakuntakaava on hyväksytty maakuntavaltuustossa 1.12.2017 ja se on tullut voimaan 26.1.2018. Koko Keski-Suomi on maakuntakaavassa osoitettu biotalouteen tukeutuvaksi alueeksi. Äänekosken ja Suolahden taajamat muodostavat alueen **seutukeskuksen / kuntakeskuksen** (ruskea ympyrä), jonka sisälle suunnittelualue sijoittuu. Suunnittelualue sijoittuu **kulttuuriympäristön vetovoima-alueen** (ruskea vinorasteri) reunalle sekä maakunnallisesti tärkeälle **pohjavesialueelle** (mustalla rajattu sininen ympyrä), joka tulee ottaa suunnittelussa huomioon. Alueen läheisyydessä kulkee **laivaväyliä** (musta viiva mustilla palloilla) ja **moottorikelkkailureitti** (ohut musta viiva väkäsillä).

Kuva 18. Ote voimassa olevasta Keski-Suomen maakuntakaavayhdistelmästä. Suunnittelualueen sijainti on osoitettu sinisellä nuolella.

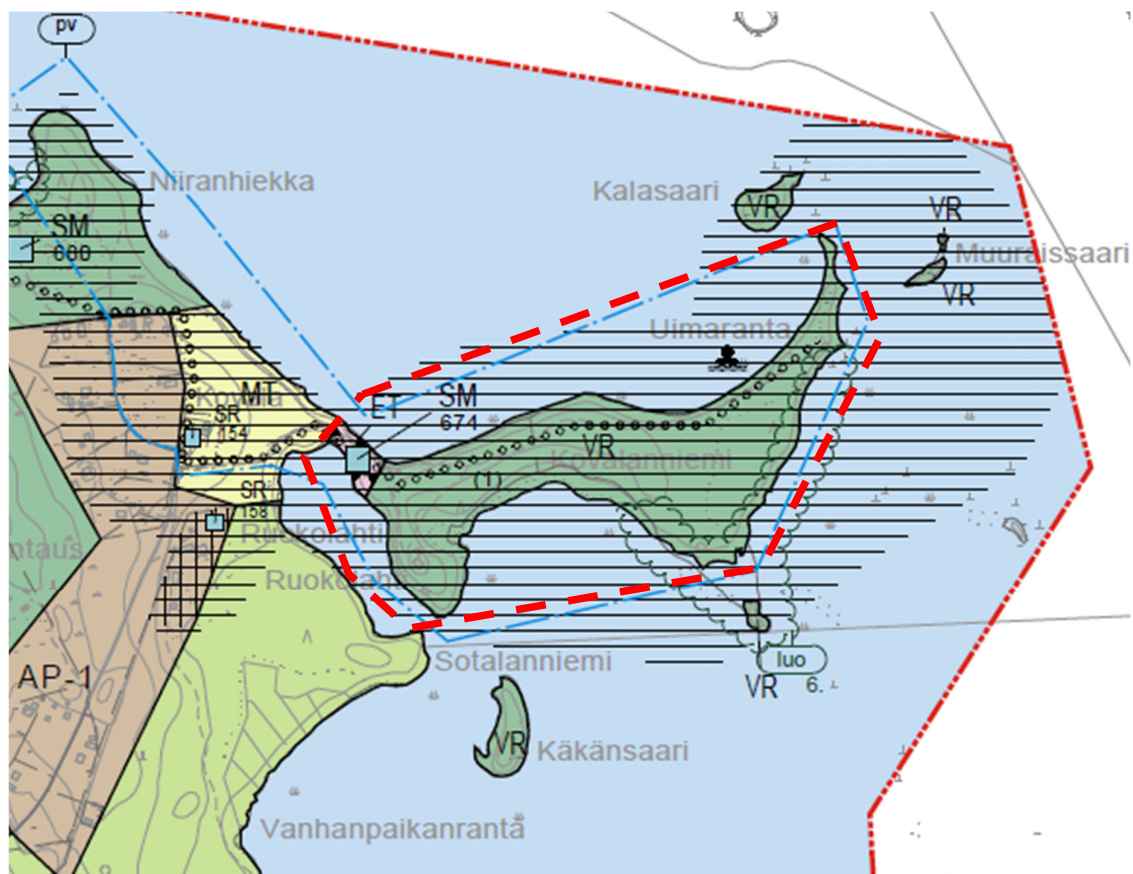
Maakuntakaavassa annetaan koko maakuntaa koskevia määräyksiä biotaloudesta, turvetuotannosta, vähittäiskaupan suuryksiköistä, uusiutuvasta energiasta, erityistoiminnoista, kulttuuriympäristöstä ja luonnonvaroista. Suunnittelualueella koskevia yleismääräyksiä ovat: **maa ja metsätalous** tulee suunnitella ja toteuttaa niin, että kulloinkin voimassa olevassa Keski-Suomen pintavesien toimenpideohjelmassa esitetyt vesienhoidon tavoitteet saavutetaan; **kulttuuriympäristö**: yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa otettava huomioon tunnetut muinaisjäännökset ja maakunnallisesti merkittävät rakennetun kulttuuriympäristön kohteet sekä arvokkaat perinnemaisemat. Ajantasainen tieto on tarkistettava museoviranomaiselta ja perinnemaisemien osalta toimivaltaiselta viranomaiselta; **luonnonvarat**: Pohjavesiluokituksen mukaisia alueita koskevat toimenpiteet on suunniteltava siten, että pohjaveden kemiallinen ja määrällinen tila ei niiden vaikutuksesta heikkene.

Keski-Suomen maakuntakaava 2040

Maakuntakaavaa päivitetään Keski-Suomen liiton rullaavan maakuntakaavoituksen periaatteiden mukaisesti. Rullaavassa maakuntakaavoituksessa voimassa olevaa maakuntakaavaa muutetaan kertyneiden muutostarpeiden mukaan. Maakuntakaavan päivityksestä, joka käsitteli seudullisesti merkittävää tuulivoimatuotantoa, liikenteen muutostarpeita ja hyvinvoinnin aluerakennetta, käytetään nimeä Keski-Suomen maakuntakaava 2040. Maakuntakaava 2040 muuttaa ja täydentää voimassa olevaa maakuntakaavaa näiden teemojen osalta, muilta osin 28.1.2020 lainvoiman saanut Keski-Suomen maakuntakaava jäi voimaan sellaisenaan. Keski-Suomen maakuntakaava 2040 on hyväksytty 8.12.2023 ja kuulutettu voimaan 19.3.2024. Suunnittelualueen osalta ratkaisussa ei esitetty muutoksia vuonna 2017 hyväksyttyyn maakuntakaavaan nähden.

4.3. Yleiskaava

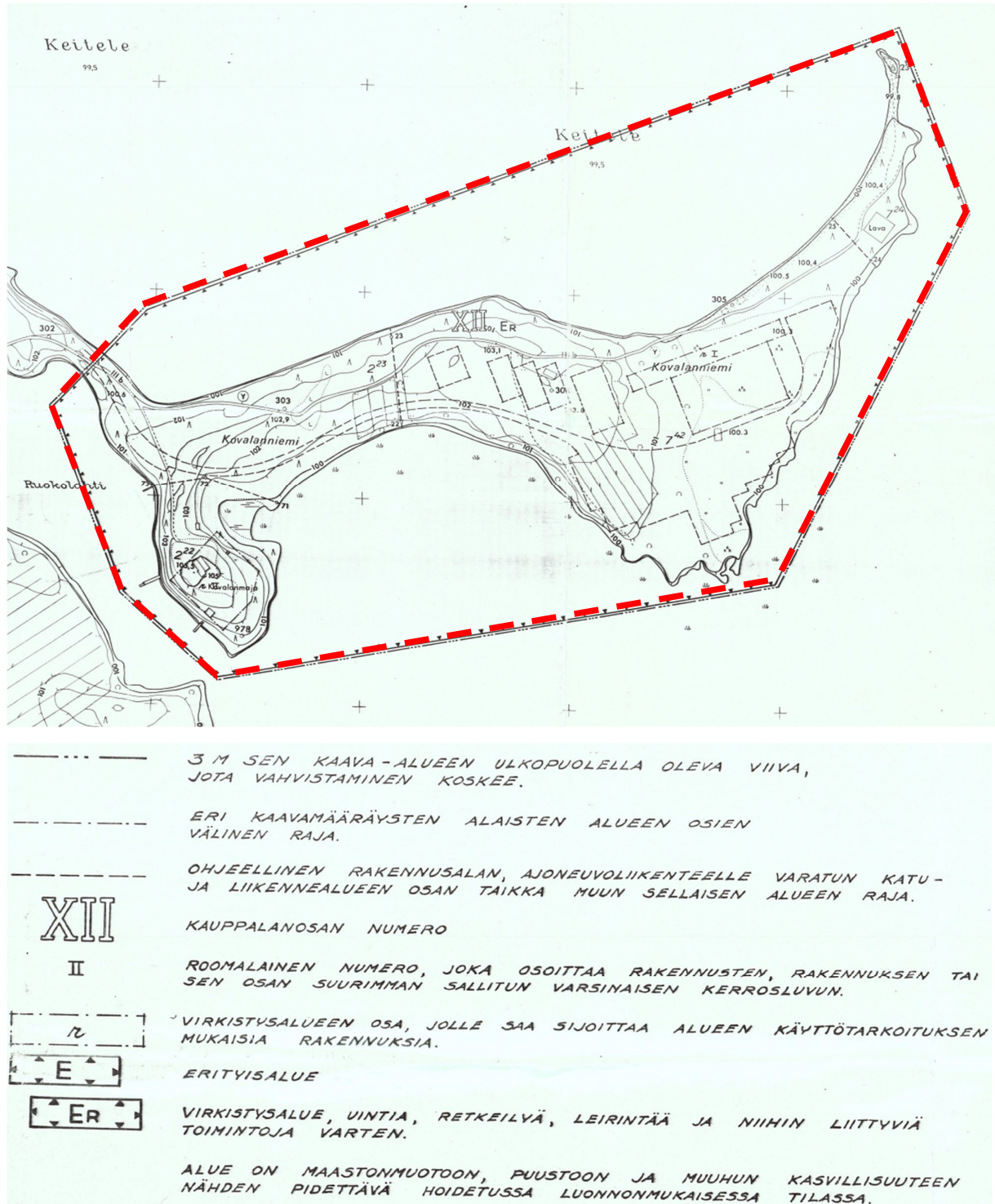
Äänekoski 2030 osayleiskaava on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 29.5.2017 ja se on saanut lainvoiman heinäkuussa 2017. Suunnittelualueelle on yleiskaavan mukaan suunnattu retkeily- ja ulkoilu-alue (VR). Suunnittelualueen länsiosassa on myös Muinaismuistolain rahoittama kiinteä muinaisjäänös (vaalean sininen neliö, jossa teksti SM). länsiosaan on merkitty myös yhdyskuntateknistä aluetta (vaaleanpunainen alue mustilla kolmioilla rajattuna, jossa teksti ET). Alueella on ohjeellinen ulkoilureitti (mustalla rajatut ympyrät) joka kulkee suunnittelualueen läpi. Alueen eteläpuolen ranta-alueelle on merkitty luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeää aluetta (LUO), joka tulee ottaa suunnittelussa huomioon. pohjoispuolella on myös julkinen uimaranta (symboli ihmisestä uimassa). Alueen ympäri kulkee tärkeä vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue (sininen pistekatkoviiva tekstillä pv). Koko alue kuuluu myös maisemallisesti arvokkaaseen alueeseen (musta vinorasteri).

Kuva 19. Ote Äänekoski 2030 osayleiskaavasta. Suunnittelualueen likimääräinen raja on osoitettu punaisella katkoviivalla.

4.4. Asemakaava

Suunnittelualueella on voimassa 29.1.1969 sisäministeriön vahvistama Kovalan virkistysalueen ranta-asemakaava. Siinä alueelle on esitetty varsin tiivistä leirintäalueuetyypistä virkistyskäyttöä, kuten uintia, leirintää, retkeilyä ja niihin liittyvää toimintaa. Pohjakartalla näkyy alueen läpi kulkeva ajoyhteys ja alueelle rakentuneet rakennukset. Kovalanmajan alue on osoitettu osa-aluemerkinnällä (r) alueena, jolle saa sijoittaa käyttötarkoituksen mukaisia rakennuksia.

Kuva 20. Ote voimassa olevasta ranta-asemakaavasta ja määräyksistä. Suunnittelualue on rajattu punaisella katkoviivalla.

4.5. Muut suunnitelmat ja selvitykset

Suunnittelualueelle on tehty luontoselvitys 31.10.2024 (Latvasilmu osk, Tuomo Pihlaja). Suunnittelualueen aikaisempia suunnitelmia ja selvityksiä ovat Äänekoski 2030 osayleiskaavan aineisto, sekä Äänekosken asemakaava-alueen hulevesiselvitys (Ramboll, 2020).

Rakennusjärjestys

Äänekosken kaupungin rakennusjärjestys on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 11.12.2006. Rakennusjärjestys uusitaan jollain aikajaksolla maankäyttö- ja rakennuslain muutoksesta johtuen.

Rakennuskiellot

Suunnittelualue ei ole rakennuskiellossa.

Pohjakartta

Äänekosken kaupunki ylläpitää asemakaavoitetun alueen pohjakarttaa. Pohjakartta on tarkistettu 11.8.2025.

5. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

5.1. Asemakaavan suunnittelun tarve

Asemakaavan muutos on käynnistetty Äänekosken kaupungin aloitteesta ja se sisältyy kaupungin kaavoitusohjelmaan vuosille 2025-2027. Asemakaavan muutoksella tarkastellaan Kovalanniemen asemakaavan kaavamerkintöjen ja -määräysten ajantasaisuutta sekä tutkitaan asemakaavassa osoitettujen aluevarausten tarpeellisuutta.

Tarve kaavamutoksen laatimiselle on syntynyt, kun yksityinen maanomistaja on esittänyt Keski-Suomen ELY-keskukselle Kovalanniemen palstan, Korpisaaren osan sekä näiden väliselle selänteelle sijoittuvien pikkusaarien suojelua yksityismaan luonnonsuojelualueeksi.

Maastoinventoinnin pohjalta ELY-keskus on todennut 17.4.2013 lausunnossaan, että edellytykset luonnonsuojelualueen perustamiselle ovat olemassa. Myös Äänekosken kaupunginhallitus on todennut 3.6.2013 puoltavansa yksityismaan suojelua.

5.2. Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset

Asemakaavan muutos on käynnistetty Äänekosken kaupungin aloitteesta ja se sisältyy kaupungin kaavoitusohjelmaan vuosille 2025-2027. Kaupunginhallitus päätti käynnistää kaavahankkeen kokouksessaan 3.3.2014 § 68 kaavoituskatsauksen hyväksymisen yhteydessä. Kaavoitushanke kuulutettiin vireille 5.3.2014 ja on ollut nähtävillä kaupungin kaavoituspalvelussa ja kotisivuilla.

5.3. Osallistuminen ja yhteistyö

Kaavan aloitusvaiheessa on laadittu osallistumis- ja arviointisuunnitelma, jossa on kerrottu kaavan vuorovaikutusmenettelyistä. Ensimmäinen osallistumis- ja arviointisuunnitelma on laadittu 27.2.2014. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa täydennetään tarvittaessa kaavaa valmisteltaessa. Kaavaluonnoksen valmistelun yhteydessä päivitetty osallistumis- ja arviointisuunnitelma on kaavaselostuksen liitteenä (*Liite 1*). Kaavaprosessin aikaista tapahtunutta vuorovaikutusta osallisten ja viranomaisten kanssa on kuvattu kaavaselostuksen vuorovaikutusraportissa (*Liite 3*).

5.3.1. Osalliset

Osallisia ovat kaikki, jotka tuntevat itsensä osallisiksi. AKL 62 §:n mukaan osallisia ovat alueen maanomistajat ja ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä ne viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään. Osallisilla on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, esimerkiksi arvioida kaavan vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä, tai jättää muistutuksia kaavaehdotuksesta.

Osallisiksi kaavahankkeen yhteydessä tunnistetut tahot on mainittu kaavaselostuksen liitteenä olevassa osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa.

5.3.2. Vireilletulo

Äänekosken kaupunginhallitus on 3.3.2014 § 68 päättänyt käynnistää uuden kaavahankkeen Kovalan virkistysalueen asemakaavan muutos ja osittainen kumoaminen. Kaavoitushanke kuulutettiin vireille 5.3.2014 ja on ollut nähtävillä kaupungin kaavoituspalvelussa ja kaupungin kotisivuilla. Kaavan sisältöä ja laadintaa kuvaava osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on ollut nähtävillä 5.3.2014 lähtien MRL 63 § mukaisesti (1.1.2025 alkaen AKL). Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa päivitetään tarpeen mukaan kaavahankkeen aikana. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ei nähtäville asettamisen yhteydessä toimitettu kaupungille mielipiteitä.

5.3.3. Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettelyt

Kaavaluonnosaineiston nähtävillä olosta osallisia ja kuntalaisia tiedotetaan kaupungin sähköisellä ilmoitustaululla sekä *Pikkukaupunkilainen* ja *Äänekosken kaupunkisanomat* (ÄKS) -lehdissä. Lisäksi suunnittelualueen maanomistajille lähetetään kirje valmisteluaineiston nähtäville asettamisesta. Kaavaluonnos asetetaan julkisesti nähtäville AKL 62 § ja MRA 30 § mukaisesti __. __. - __. __. 2025 väliseksi ajaksi. Osallisilla on mahdollisuus jättää mielipiteensä kaava-aineistosta.

Kaavaluonnoksia päädyttiin asettamaan nähtäville kaksi erilaista versiota parhaan lopputuloksen saavuttamiseksi. Luonnokset esitetään kohdassa 5.5. Vaihtoehtojen arviointi ja vertailu. Kaavaluonnoksista pyydetään lausunnot viranomaisilta ja muilta toimijoilta.

Kaavaluonnosaineistosta tullut palaute ja palautteeseen laaditut vastineet kootaan kaavaselostuksen liitteenä olevaan vuorovaikutusraporttiin (*Liite 3*).

Luonnosvaiheen palaute: (täydennetään kaavoituksen edetessä)

Kaavaehdotus (täydennetään kaavoituksen edetessä)

Kaavaehdotus asetetaan julkisesti nähtäville 30 päivän ajaksi AKL 65 § ja MRA 27 § mukaisesti kaupunginhallituksen päätöksellä. Kaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta kuulutetaan kaupungin kuulutuslehdissä sekä www-sivuilla. Lisäksi suunnittelualueen maanomistajille lähetetään kirje kaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta. Kaavaehdotuksesta pyydetään lausunnot viranomaisilta ja muilta toimijoilta. Osallisilla on mahdollisuus jättää nähtävilläolon aikana muistutuksensa kaava-aineistosta.

Kaavaehdotusaineisto pidetään nähtävillä kokonaisuudessaan kaupungin kotisivuilla ja kaupungintalon ala-aulassa.

Ehdotusvaiheen palaute: (täydennetään kaavoituksen edetessä)

Kaavan hyväksymisestä päättää Äänekosken kaupungin hallintosäännön mukaan Äänekosken kaupunginvaltuusto. Kaavan hyväksymisestä kuulutetaan kaupungin ilmoitustaululla, ilmoituslehdissä sekä kaupungin kotisivuilla. Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt asemakaavan kokouksessaan __. __. 2026 § __.

5.3.4. Viranomaisyhteistyö

Aloitustaiheen viranomaisneuvottelu pidettiin Keski-Suomen ELY-keskuksessa 5.5.2014. Ennen virallista neuvottelua on pidetty maanomistajien, kaupungin kaavoitus-, ympäristönsuojelu- ja vapaa-aikatoimen viranhaltijoiden ja Keski-Suomen ELY-keskuksen viranomaisten kesken neuvottelu Metso-ohjelmaan liittyen 4.4.2013.

Keski-Suomen ELY-keskus on antanut lausunnon METSO-ohjelmaan liittyen 10.2.2012. Lausunnon mukaan Ruokolahden kiinteistön omistaja on esittänyt ELY-keskukselle Kovalanniemen palstan, Korpi-saaren osan sekä näiden väliselle selänteelle sijoittuvien pikkusaarien suojelua yksityismaan luonnon-suojelualueena. ELY-keskuksen toteuttaman maastoinventoinnin perusteella kohde täyttää kokonaisuudessaan METSO-ohjelman I-II -luokan valintakriteerit. ELY-keskus on pitänyt lähtökohtana, että

METSO-ohjelmaan liittyvää suojelusopimusta ja etenkin suojelupäätöstä ei voida tehdä voimassa olevan asemakaavan kattaman alueen osalta ilman kaavan kumoamista tai muuttamista.

METSO-ohjelmaa on käsitelty Äänekosken kaupungin vapaa-aikalautakunnassa 24.4.2013, teknisessä lautakunnassa (15.5.2013 § 54) ja ympäristölautakunnassa (22.5.2013 § 33). Kaupunginhallitus käsitteli asiaa kokouksessaan 3.6.2013 § 220. Kaupunginhallitus päätti antaa lausunnon Keski-Suomen ELY-keskukselle Ruokolahden kiinteistön 992-403-7-44 suojeluhankkeesta. Lausunnossa kaupunginhallitus toteaa olemaan valmis muuttamaan 29.1.1969 vahvistettua Kovalanniemen alueen asemakaavaa siten, että asemakaavan käyttötarkoituksimerkinnot eivät luo esteitä Ruokolahden kiinteistön 992-403-7-44 määrälän muodostamiselle yksityiseksi luonnonsuojelualueeksi. Kaupunginhallitus puoltaa yksityismaan suojelua kaavalla tai Metso-ohjelman mukaisesti. Suojelu ei kuitenkaan saisi estää niemen käyttöä opetuskohteena, pienimuotoisena retkipaikkana sekä perinteisenä uimapaikkana ja virkistyskohteena (esim. hiihto). Kaupunginhallitus pitää tärkeänä, että varataan riittävät aluevaraukset uimarannalle suuntautuvalla liikenteellä ja pysäköinnillä.

5.4. Asemakaavan tavoitteet

Tavoitteena on kumota tai muuttaa voimassa olevaa asemakaavaa siten, että yksityisen maanomistajan kiinteistölle on mahdollista perustaa yksityinen luonnonsuojelualue. Maastoinventoinnin pohjalta ELY-keskus on todennut, että edellytykset luonnonsuojelualueen perustamiselle ovat olemassa. Myös kaupunginhallitus on todennut 3.6.2013 puoltavansa yksityismaan suojelua. Kaavamuutoksen tavoitteena on mahdollistaa yksityisen luonnonsuojelualueen perustaminen ja varmistaa yleisten virkistyskäyttötareiden turvaaminen. Sisällöltään vanhentunut kaava on esteenä mm. ympäristöltään arvokkaan alueen suojelutavoitteiden toteuttamiselle.

5.4.1. Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Asemakaavahankkeen lähtökohta-aineistona pidetään ennen kaavahankkeen käynnistämistä käytyjä viranomaisneuvotteluita ja hallinnollisia käsittelyitä. Tavoitteena on virkistystoiminnan ja luonnonsuojelualueen yhteensovittaminen.

Vapaa-aikalautakunnan asettamat tavoitteet: Kovalanniemen kirkiosassa olevan uimaranta-alueen käyttömahdollisuus säilyy edelleen kuntalaisten virkistyskäytössä ja uimarannan käyttäjien on mahdollista käyttää sinne menevää autotietä. Uimareille tulee sallia autojen pysäköinti käyntikerran ajaksi. Talvisin jäätä pitkin kulkeva hiihtolatu ja sen olemassaolo tulee säilyttää. Kärkiosassa tulee olla mahdollisuus ylläpitää uimarannan pukukoppi- ja WC-rakennusta sekä rakentaa rannalle lasten leikkivälineitä ja uimalaituri.

Ympäristölautakunnan asettamat tavoitteet: Kaupunki ryhtyy ajanmukaistamaan Kovalanniemen vanhentunutta leirintäalueasemakaavaa ja ottaa mahdollista kaavaa laatiessaan huomioon alueen merkitävät luontoarvot sekä I luokan pohjavesialueen ja toiminnassa olevan vedenottamon. Ltk puoltaa yksityismaan suojelua kaavalla tai Metso-ohjelman mukaisesti. Suojelu ei saa estää niemen käyttöä opetuskohteena ja pienimuotoisena retkipaikkana. Kovalanniemen kärki olisi kokonaisuuden kannalta hyvä liittää suojelualueeseen, tai ainakin sen kehittämisen tulisi jatkossa tapahtua suojelu-, luontoretki- ja opetustoimintaa tukevalla tavalla. Ltk ei vastusta nykyisen uimarannan pitämistä uimapaikkana, mutta laajamittainen käyttö ja pohjaveden, luonnon ja turvallisuuden kannalta riskialttiit aktiviteetit tulisi ohjata toisaalle. Tulee selvittää mahdollisuutta siirtää jäätien lähtöpaikka niemen tyveen.

Teknisen lautakunnan asettamat tavoitteet: Ltk toteaa, että mikäli alue otetaan suojeluohjelmaan, sen vaatimaan kaavamuutokseen tulee varata riittävä tiealue uimarannalle suuntautuvalla liikenteellä. Nykyinen tieosuus on leveydeltään vain 4 metriä, mikä vaikeuttaa tien kunnossapitoa ja ajoneuvoliikenteen kohtaamisia. Kovalanniementie on osa Kovalan yksityistietä. Tiekunnan kunnossapitovastuuseen Kovalanniementie ei kuulu. Kesäkunnossapidon kustannukset ovat menneet pääosin vapaa-aikalautakunnalle ja talvikunnossapidokustannukset tekniselle lautakunnalle jäätteiden momentille. Kaavaan tulisi merkitä pysäköintitaskuja, jolloin pysäköinti saataisiin järjestelmällisemmäksi. Nykyinen jäätien sijainti tulee pitää ennallaan.

Kaupunginhallituksen asettamat tavoitteet: Kaupunginhallitus puoltaa yksityismaan suojelua kaavalla tai Metso-ohjelman mukaisesti Suojelu ei kuitenkaan saa estää niemen käyttöä opetuskohteena, pienimuotoisena retkipaikkana sekä perinteisenä uimapaikkana ja virkistyskohteena (esim. hiihto). Asemakaavan muutoksessa tulee varata riittävät aluevaraukset uimarannalle suuntautuvalla liikenteelle ja pysäköinnille. Jäätien Kovala-Ruotinkylä sijainti tulee pitää ennallaan.

Keski-Suomen ELY-keskuksen asettamat tavoitteet: Suojelualueen perustaminen edellyttää alueen asemakaavan kumoamista tai muuttamista. Kovalanniemen alueelle osoitetut muut käyttötarkoitukset (uimaranta, autoliikenne ja pysäköinti) luovat painetta kaavan kumoamiseen tai muuttamiseen.

Maanomistajan tavoitteet: Kovalanniemen säilyttäminen luonnontilaisena, luonnonarvojen kannalta tärkeänä alueena.

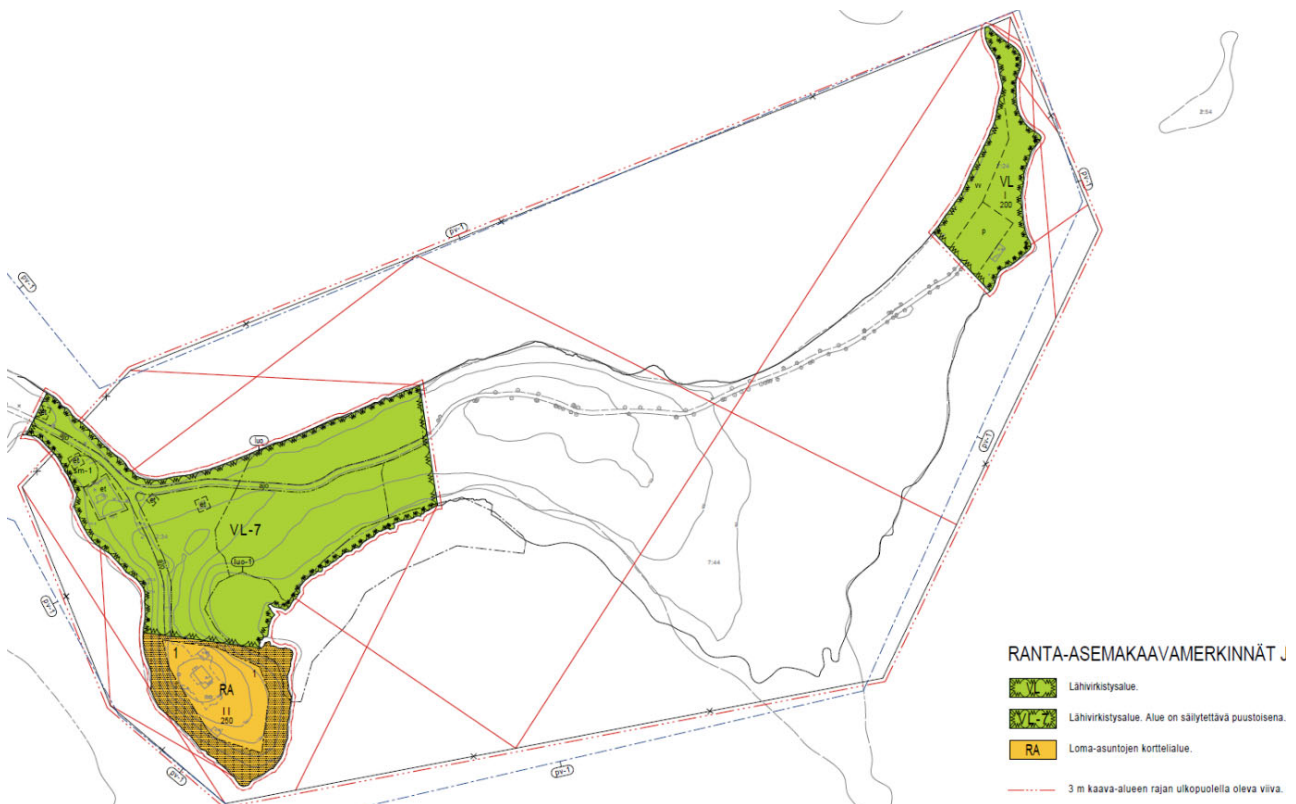
5.4.2. Prosessin aikana syntyneet tavoitteet, tavoitteiden tarkentuminen

Äänekosken kaupungin omistamalla kiinteistöllä 992-403-2-34 sijaitsee lyhytaikaiseen käyttöön vuokrattava loma-asunto. Kaavamuutoksen yhteydessä on nähty tarpeelliseksi tarkastella alueen osoittamista omana tonttinaan muusta virkistysalueesta erottaen.

5.5. Vaihtoehtojen arviointi ja vertailu

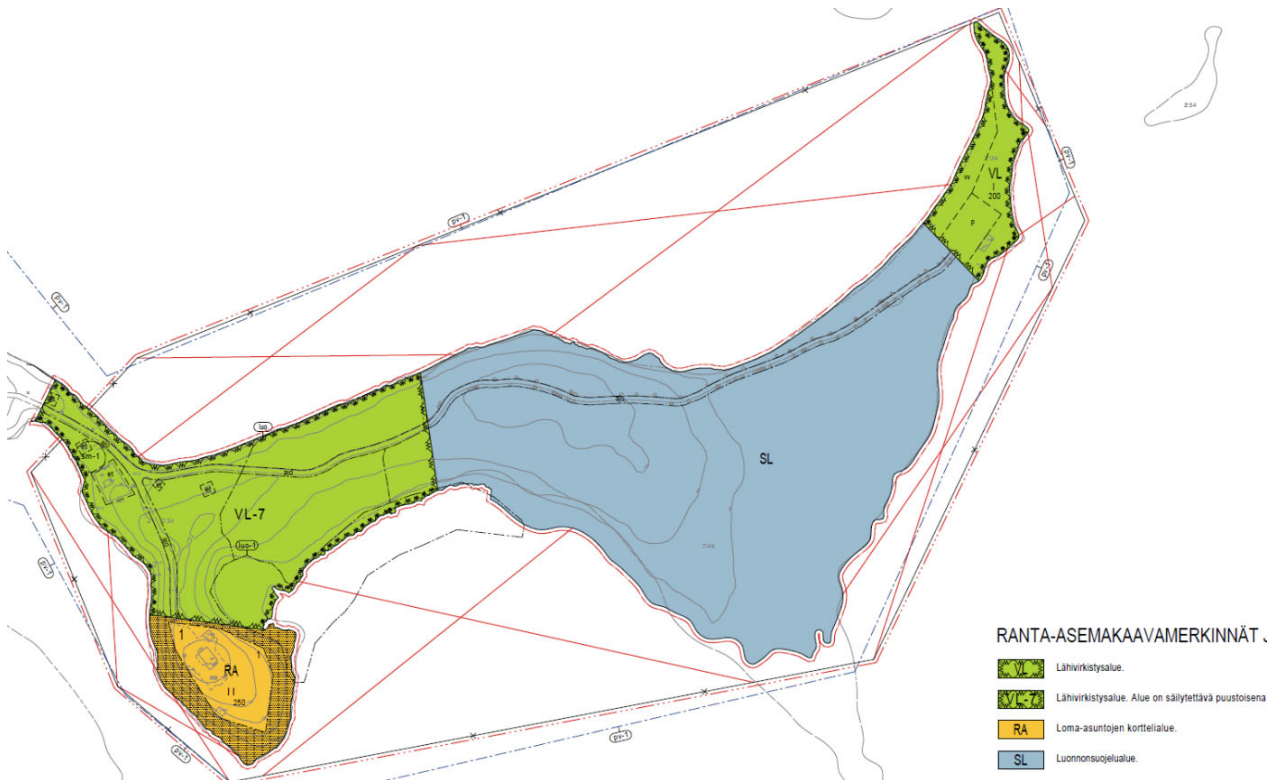
Kaavaluonnoksen valmistelussa on tarkasteltu kahta vaihtoehtoa.

Vaihtoehtoon 1 kaavaratkaisulla kumotaan yksityisen maanomistajan kiinteistöllä oleva asemakaava sekä vesialuetta. Kaavaratkaisussa esitetään ainoastaan kaupungin omistamille maa-alueille käyttötarkoitus. Suurelta osin maa-alueelle esitetään lähivirkistysaluetta, yksi loma-asunnon rakennuspaikka, sekä varaus uimarannalle ja mahdollisille uimarannan parkkipaikoille. Virkistystoiminnan kehittämistä varten osoitetaan rakennusoikeutta uimarannan alueella.

Kuva 21. Ote 18.8.2025 päivätystä kaavaluonnosversiosta 1.

Vaihtoehdossa 2 kaavaratkaisulla kumotaan ainoastaan vesialuetta. Muutoin asemakaavan muutoksella esitetään yksityisen maanomistajan kiinteistölle luonnonsuojelualuetta sekä kaupungin omistamille kiinteistöille lähivirkistysaluetta ja yksi loma-asunnon rakennuspaikka rakentuneelle kiinteistölle.

Kuva 22. Ote 18.8.2025 päivätystä kaavaluonnosversiosta 2.

6. ASEMAKAAVAN KUVAUS

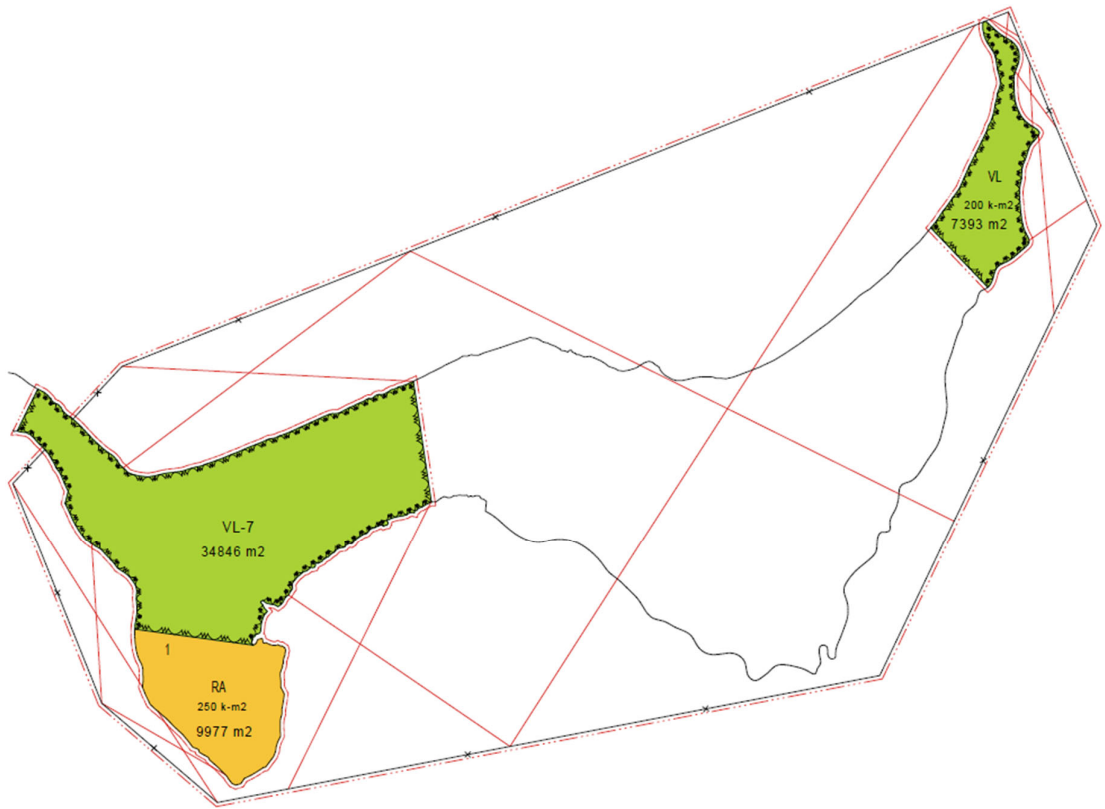
6.1. Kaavan rakenne

Kaava-alueen maankäyttöratkaisut perustuvat osin jo rakentuneen rakennuskannan tilan todentamiseen, sekä yksityisen maanomistajan toiveisiin alueensa maankäytöstä. Alueelle ei esitetä uutta rakentamista. Tarvetta uudelle katurakentamiselle ei alueelle muodostu. Kaupungin tavoitteen mukainen virkistyskäyttö uimarannan alueella turvataan.

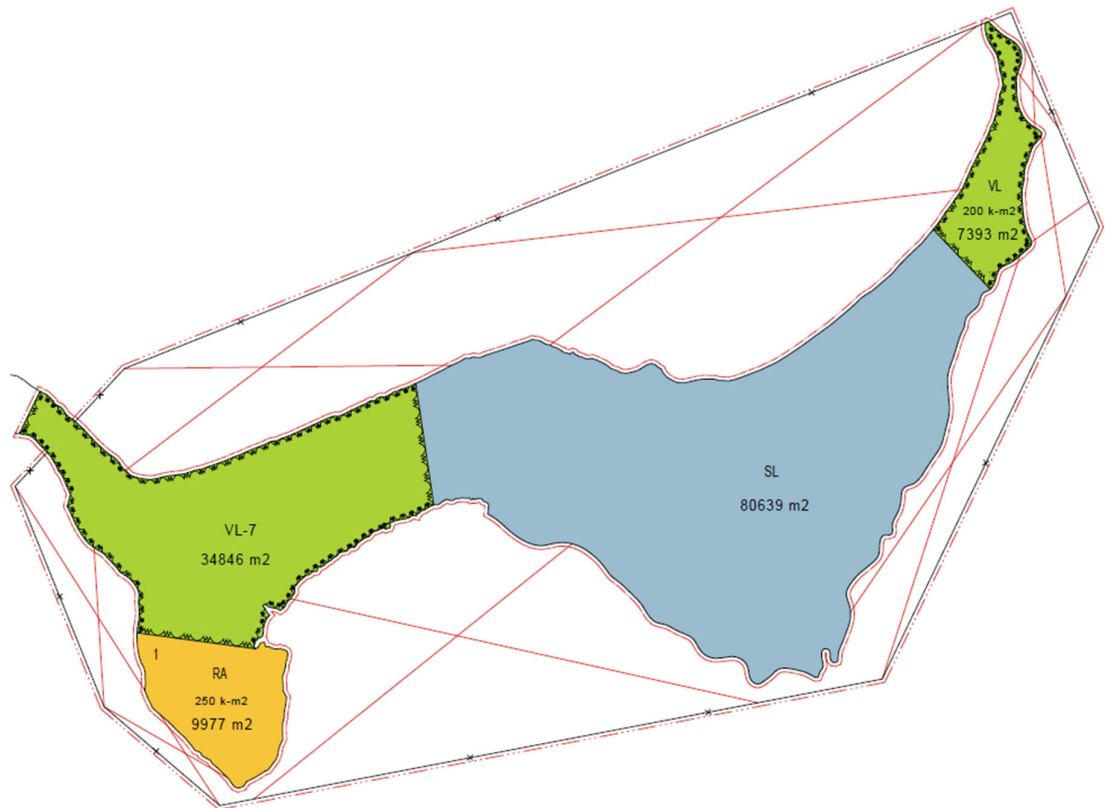
6.1.1. Mitoitus

Vaihtoehdossa 1 kumotaan voimassa olevaa asemakaavaa noin 27,17 ha. Asemakaavaa muutetaan noin 5,22 ha suuruisella alueella. Suunnittelualueen pinta-ala on kokonaisuudessaan noin 32,39 ha. Loma-asumiseen varattua korttelialuetta (RA) on osoitettu yhteensä noin 1 ha ja sille rakennusoikeutta 250 k-m² verran. Lähivirkistysalueelle (VL) uimarannan läheisyyteen on osoitettu myös 200 k-m² rakennusoikeutta alueen kehittämistä varten. Rakennusoikeudet on osoitettu kerrosalaneliömetreinä. Lähivirkistysaluetta (VL) on osoitettu noin 0,74 ha ja puustoista lähivirkistysaluetta (VL-7) noin 3,48 ha.

Vaihtoehdossa 2 kumotaan voimassa olevaa asemakaavaa noin 19,1 ha. Asemakaavaa muutetaan noin 13,29 ha suuruisella alueella. Suunnittelualueen pinta-ala on kokonaisuudessaan noin 32,39 ha. Loma-asumiseen varattua korttelialuetta on osoitettu yhteensä noin 1 ha (RA) ja sille on osoitettu rakennusoikeutta 250 k-m² verran. Lähivirkistysalueelle (VL) on osoitettu myös 200 k-m² rakennusoikeutta alueen virkistyskäyttöön. Rakennusoikeudet on osoitettu kerrosalaneliömetreinä. Lähivirkistysaluetta (VL) on osoitettu noin 0,74 ha ja puustoista lähivirkistysaluetta (VL-7) noin 3,48 ha. Luonnonsuojelualuetta on osoitettu 8,06 ha.

Kuva 23. Alueiden ja tonttien pinta-alat kaavaluonnosversiosta 1.

Kuva 24. Alueiden ja tonttien pinta-alat kaavaluonnosversiosta 2.

6.2. Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen

Asemakaavan keskeisimpänä tavoitteena on todentaa maankäytöllinen toteutunut tilanne ja uudistaa vanhat voimassa olevat kaavamääräykset vastaamaan nykypäivän tarpeita alueella. Tavoitteena on myös yhtenäistää alueen maankäyttö muiden Äänekosken kaupungilla olevien kaavojen kanssa. Lähi-virkistysalueiden toimivuus varmistetaan osoittamalla alueelle yhtenäiset virkistysalueet kaavassa. Alueelle ei osoiteta uutta asumista, joka turvaa luonnon monimuotoisuuden säilymistä alueella.

6.3. Aluevaraukset

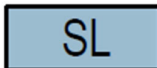
Alueella osoitetaan loma-asuntojen aluevaraus sekä viheraluetta. Toisessa kaavaluonnoksessa osoitetaan myös luonnonsuojelualuetta. Osa-alueina on osoitettu esimerkiksi uimaranta ja tieyhteydet.

Korttelialueet

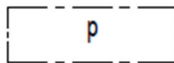
Loma-asuntojen korttelialue.

RA-merkinnällä on osoitettu Kovalan majan alue suunnittelualueen länsipuolella. Kortteliin on osoitettu yksi loma-asunnon tontti ja sille kerrosluvuksi II ja rakennusoikeudeksi 250 k-m².

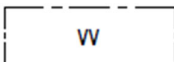

Luonnonsuojelualue.

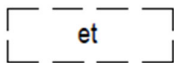
Yksityisen maanomistajan kiinteistöt on toisessa kaavaluonnoksessa merkitty luonnonsuojelualueeksi suunnittelualueen keskiosassa.

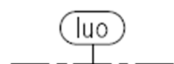
Pysäköimispaikka.

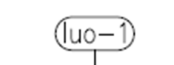
Uimaranta.

Ohjeellinen, yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue.

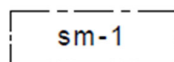

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue, jolla ei saa suorittaa sen luonnontilaa merkittävästi muuttavia toimenpiteitä.

Suunnittelualueelle sijoittuu lintujen ja muiden eliöiden kannalta tärkeää luonnontilaista aluetta, jonka säilyminen on tärkeää. Merkittävin alue on merkitty luo-1 merkinnällä. Kaavaluonnoksen luo ja luo-1 aluerajaukset perustuvat alueen viimeisimpään luontoselvitykseen (Liite 4).

Alueen osa, jolla sijaitsee muinaismuistolaila (295/1963) rauhoitettu kiinteä muinaisjäänös. Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty. Aluetta koskevista tai siihen liittyvistä toimenpiteistä ja suunnitelmista on pyydettävä alueellisen vastuumuseon lausunto.

Viheralueet

Lähivirkistysalue. Alue on säilytettävä puustoisena.

Suunnittelualan länsiosan lähivirkistysalue on määrätty pidettävän puustoisena mahdollistamaan liito-oravien kulkuyhteyksien toteutuminen/säilyminen.

Lähivirkistysalue.

Uimarannan ympäristö suunnittelualan itäosissa on lähivirkistysaluetta. Alueelle on osoitettu virkistyskäyttöön tarkoitettua rakentamista kerrosluvulla I ja rakennusoikeudella 200 m-k².

Liikennealueet

Kulku Kovalanniemeen osoitetaan ajoneuvoliikenteelle **ajo** -merkinnällä.

6.4. Kaavamerkinnot ja -määräykset

Asemakaavassa on annettu erityisiä kaavamääräyksiä ohjaamaan rakentamista. Määräykset on katsottu soveltuvien osin huomioiden Äänekosken kaupungin alueella yhtenäistä käytäntöä.

YLEISMÄÄRÄYKSET

Ympäristö ja rakennustapa

Rakentaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota rakennusten maastonmuotoihin sopeuttamiseen, rakennusten korkeusasemaan, muotoon, ulkomateriaaleihin ja värikyseen. Rakennusten julkisivumateriaalina tulee käyttää pääasiassa puuta. Kirkkaita värejä ei sallita. Katon tulee olla värikyseeltään tumma kaikissa rakennuksissa.

Asuinrakennusten alimman lattiatason tulee olla vähintään 1 metri ylävesirajaa korkeammalla (+100.90, N60 Keitele-järvi / +101.20, N2000)

Rannanläheisyyteen toteutettavien sauna- ja talousrakennusten harjakorkeus saa olla enintään 4m. Rakennusten etäisyys keskiveden korkeudelta määritettyyn rantaviivaan tulee olla vähintään 15 metriä. Rakentamaton alue tulee säilyttää puustoisena.

Erilliset saunat on liitettävä kunnalliseen viemäriin, mikäli käytetään paineellista vesijohtoa. Mikäli kiinteistön jätevesiä ei voida johtaa kunnan viemäriverkkoon viettoviemärillä, vastaa kiinteistö jätevesien pumppauksesta omalla kustannuksellaan.

Rakennuspaikkojen rakentamaton osa on säilytettävä hoidetussa luonnontilassa.

Hulevedet

Hulevedet tulee hoitaa kiinteistökohtaisilla järjestelyillä tontin omalla alueella.

6.5. Nimistö

Asemakaavalla ei muodostu nimettäviä katuja tai puistoja.

7. KAAVAN VAIKUTUKSET

Kovalan virkistysalueen asemakaavan muutoksen osalta on sovellettu lain maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta 432/2023 voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Kaavaa laadittaessa selvitetään suunnitelman toteutumisen aiheuttamia vaikutuksia. Vaikutusten arviointia tehdään läpi kaavaprosessin sitä täydentäen ja tarkentaen. Vaikutusten arvioinnissa lähtökohtana on kaavan toteuttamisen vaikutusten vertailu nykytilaan. Vaikutusten selvittäminen perustuu alueella käytössä oleviin perustietoihin, alueella suoritettuihin maastokäynteihin, aluetta koskeviin selvityksiin ja suunnitelmiin, osallisilta saataviin lähtötietoihin, lausuntoihin ja muistutuksiin sekä laadittavien suunnitelmien ympäristöä muuttavien ominaisuuksien analysointiin.

7.1. Ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön

Suunnittelualue sijoittuu kokonaisuudessaan asemakaavoitetulle alueelle. Alueen nykyinen rakennettu ympäristö sijoittuu loma-asumiseen tarkoitetulle niemenkärjelle, jolla sijaitsee yksi lomarakennus ja rantasauna sekä talousrakennus. Uimarannan läheisyydessä sijaitsee pukukoppi- ja kioskirakennus.

Kaavan vaikutukset ihmisten elinoloihin ja -ympäristöön liittyvät pääasiassa virkistyskäyttöön. Virkistyskäytön merkitys korostuu suunnittelualueelle sijoittuvan uimarannan alueella. Kaavaratkaisuilla Kovalanniemen metsäinen ja luonnonmukainen ympäristö säilyy, eikä rakentamisen määrä laajalla metsäisellä alueella lisäännä. Uimaranta-alueen kehittäminen kaavaratkaisussa mahdollistetaan, sillä Kovalanniemi on virkistyskäytössä runsaalla käytöllä pääosin kesäaikaan. Kaavaratkaisulla uimaranta-alueen kehittäminen tukee ihmisten virkistysmahdollisuuksia.

7.2. Rakennettu ympäristö ja yhdyskuntarakenne

Asemakaavan muutoksen toteutuminen ei vaikuta alueen jo rakennettuun ympäristöön tai yhdyskuntarakenteeseen.

7.3. Maisema-, kulttuuri- ja luonnonympäristö

Asemakaavan muutos turvaa alueen maisemaa, sekä kulttuuri- ja luonnonympäristöä.

Kulttuuriympäristön säilymistä edistetään alueella suojelumerkinnöillä. Alueelle sijoittuva kivikautinen asuinpaikka on merkitty suojeltavaksi.

Luonnonympäristöä ja maisemaa turvaavat asemakaavassa osoitetut suojelumerkinnät. Osa virkistysalueista on osoitettu pidettävän puustoisina, sekä toisessa kaavaluonnoksessa yksityisessä omistuksessa olevat maa-alueet on osoitettu luonnonsuojelualueeksi. Luonnon monimuotoisuuden kannalta keskeisiä luo ja luo-1 merkintöjä on osoitettu suunnittelualueelle viimeisimmän alueelle tehdyn luontselvityksen perusteella. Kaavamuutos mahdollistaa voimassa olevaan kaavaan nähdyn yksityisen maanomistajan tavoitteen yksityisen luonnonsuojelualan perustamiselle. Voimassa oleva kaava ei mahdollista luonnonsuojelualan perustamista, vaikka yksityinen maanomistaja ei voimassa olevaa kaavaa ole toteuttanutkaan.

7.4. Liikenne

Uusi kaavaratkaisu ei vaikuta suunnittelualan liikenteeseen. Suunnittelualan kulkuyhteydet palvelevat jo rakentunutta rakennuskantaa sekä virkistysalueita. Alueelle ei muodostu uusia tieyhteyksiä.

Suunnittelualan uimarannalle johtavalla tiellä on voimassa 4m leveä kulkurasite, jota pitkin kulku turvataan kaavaversiossa 1 ajantasakaavan kumoamisesta huolimatta. Kaavaluonnoksessa 2 suunnittelualueelle sijoittuva kulkuyhteys osoitetaan 6 metriä leveänä. Molemmassa kaavaversiossa tavoitteena on leventää kulkurasitetta 6 metriin, jotta tiestä saadaan tarpeeksi leveä palvelemaan paremmin alueen virkistyskäyttöä.

Kaavaratkaisu sallii edelleen talvitien käytön, mikä on kaupungin eri toimialojen päätettävissä.

7.5. Sosiaaliset vaikutukset

Kaavaratkaisun vaikutukset ihmisten hyvinvointiin ovat myönteisiä. Alueen virkistyskäyttö lisää elinvoimaa ja ihmisten liikkuvuutta alueella. Toimintojen selkeä jäsentäminen auttaa hallitsemaan virkistysalueen ja myös suojelualueen toimintaa.

7.6. Ilmastonmuutos / ilmastonmuutoksen huomioiminen

Kaavaratkaisulla rakentamisen määrä suunnittelualueella vähenee, sekä virkistysalueen ja mahdollisen luonnonsuojelualueen määrä suurenee. Kaavaratkaisu edellyttää puuston säilyttämistä, millä tuetaan ilmastonmuutoksen vaikutusten vähentämistä.

7.7. Taloudelliset vaikutukset

Kaavaratkaisulla ei ole merkittäviä taloudellisia vaikutuksia. Kaavaratkaisu mahdollistaa olemassa olevan kulkuyhteyden leventämisen 6 metriin. Isoja yhdyskuntarakentamisen kustannuksia ei synny alueella.

8. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Alueen toteuttaminen voidaan aloittaa kaavan saatua lainvoiman.

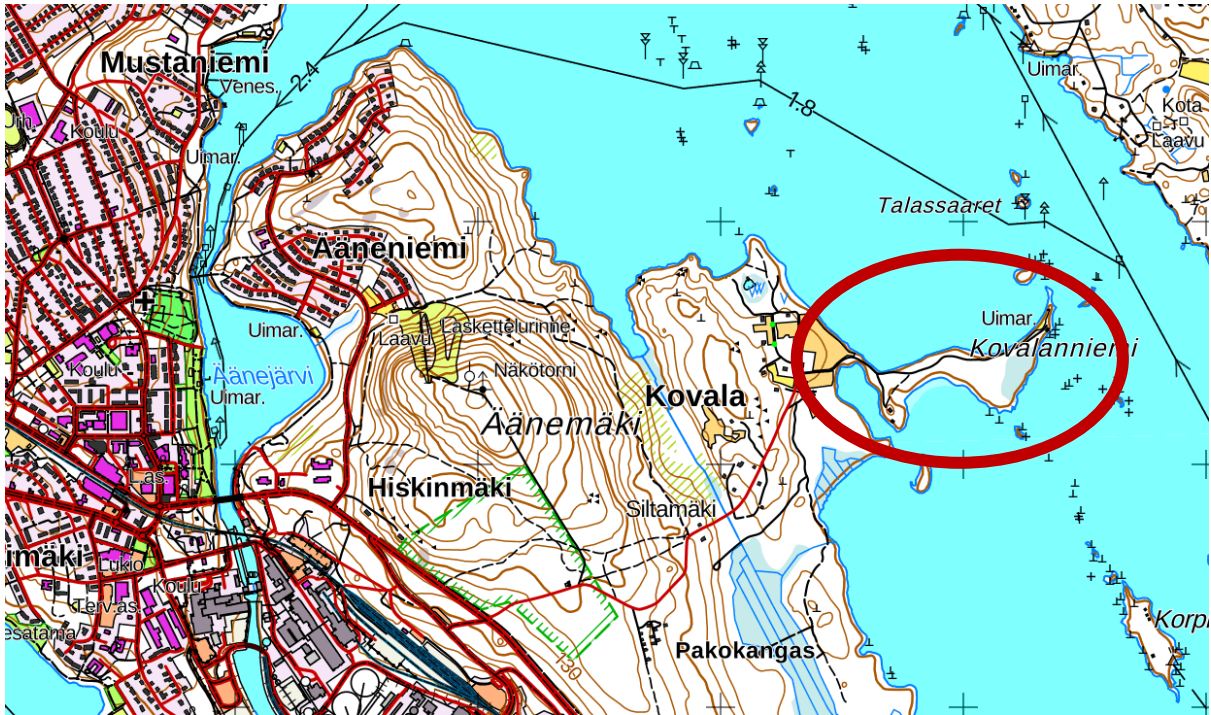
KOVALAN VIRKISTYSALUEEN ASEMAKAAVAN MUUTOS JA OSITTAINEN KUMOAMINEN

OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA (AKL 63 §)

27.2.2014 / 18.8.2025

1. SUUNNITTELUALUE

Kuva 1. Suunnittelualueen sijainti ja rajaus

Suunnittelualueena on Kovalanniemi, joka sijaitsee noin 3,5 kilometriä Äänekosken keskustasta itään ja on kooltaan noin 29 hehtaaria. Suunnittelualueella sijaitsee kaupungin omistuksissa oleva Kovalan maja, sekä julkinen uimaranta.

2. SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT JA TAVOITTEET

Tarve kaavamuutoksen laatimiselle on syntynyt, kun yksityinen maanomistaja on esittänyt Keski-Suomen ELY-keskukselle Kovalanniemen palstan, Korpisaaren osan sekä näiden väliselle selänteelle sijoittuvien pikkusaarien suojelua yksityismaan luonnonsuojelualueeksi.

Maastoinventoinnin pohjalta ELY-keskus on todennut 17.4.2013 lausunnossa, että edellytykset luonnonsuojelualueen perustamiselle ovat olemassa. Myös Äänekosken kaupunginhallitus on todennut 3.6.2013 puoltavansa yksityismaan suojelua.

Kaavamuutoksen tavoitteena on mahdollistaa yksityisen luonnonsuojelualueen perustaminen ja varmistaa yleisten virkistyskäyttötarpeiden turvaaminen. Sisällöltään vanhentunut kaava on esteenä mm. ympäristöltään arvokkaan alueen suojelutavoitteiden toteuttamiselle. Kaavaprosessissa on tarkoitus suorittaa joko asemakaavan kumoaminen tai kaavamuutos siten, että alueen luontoarvot ja virkistyskäyttö voidaan sovittaa yhteen.

3. SUUNNITTELUTILANNE

3.1. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

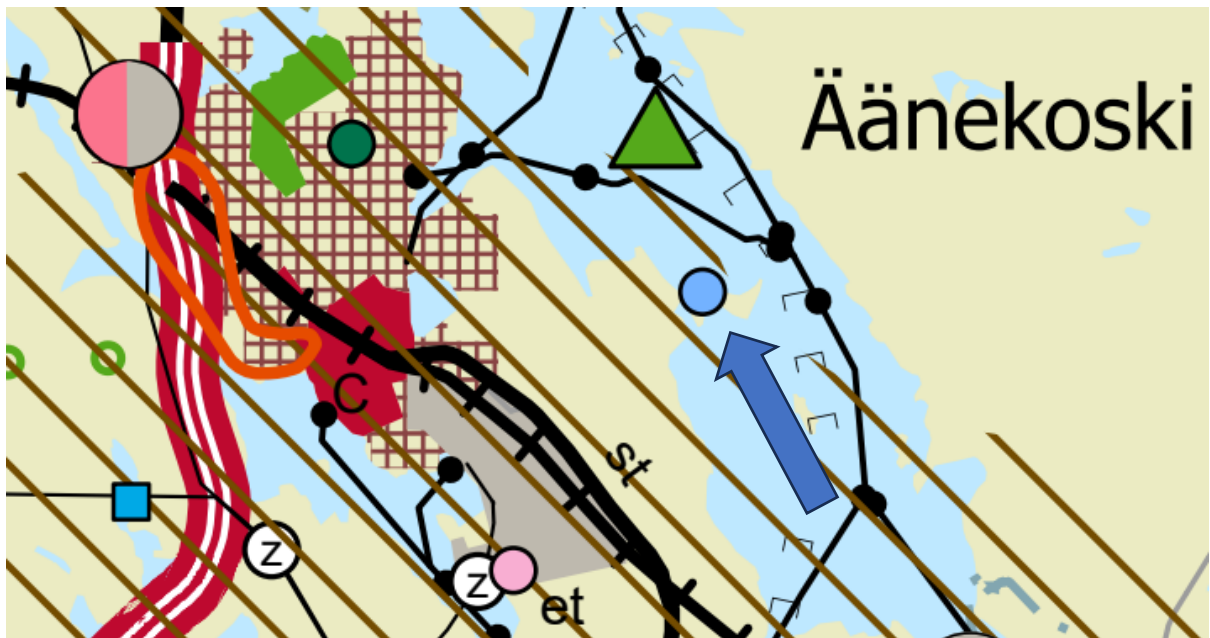
Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa alueidenkäyttölain mukaista suunnittelujärjestelmää. Tavoitteilla varmistetaan, että valtakunnallisesti merkittävät asiat huomioidaan kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa. Alueidenkäyttötavoitteiden avulla taitetaan yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvataan luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parannetaan elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös sopeudutaan ilmastonmuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin.

Valtioneuvoston 14.12.2017 päättämät valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet jakautuvat viiteen kokonaisuuteen:

1. Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
2. Tehokas liikennejärjestelmä
3. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
4. Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
5. Uusiutumiskykyinen energiahuolto

3.2. Maakuntakaava

Keski-Suomen tarkistettu maakuntakaava on hyväksytty maakuntavaltuustossa 1.12.2017 ja se on tullut voimaan 26.1.2018. Koko Keski-Suomi on maakuntakaavassa osoitettu biotalouteen tukeutuvaksi alueeksi. Suunnittelualue on merkitty karttaan kulttuuriympäristön vetovoima-alueeksi (ruskea vinorasteri). Alueella sijaitsee myös maakunnallisesti tärkeä pohjavesialue (mustalla rajattu sininen ympyrä) joka tulee ottaa suunnittelussa huomioon. Alueen läheisyydessä kulkee laivaväyliä (musta viiva mustilla palloilla) ja lisäksi moottorikelkkailureitti (ohut musta viiva väkäsillä).

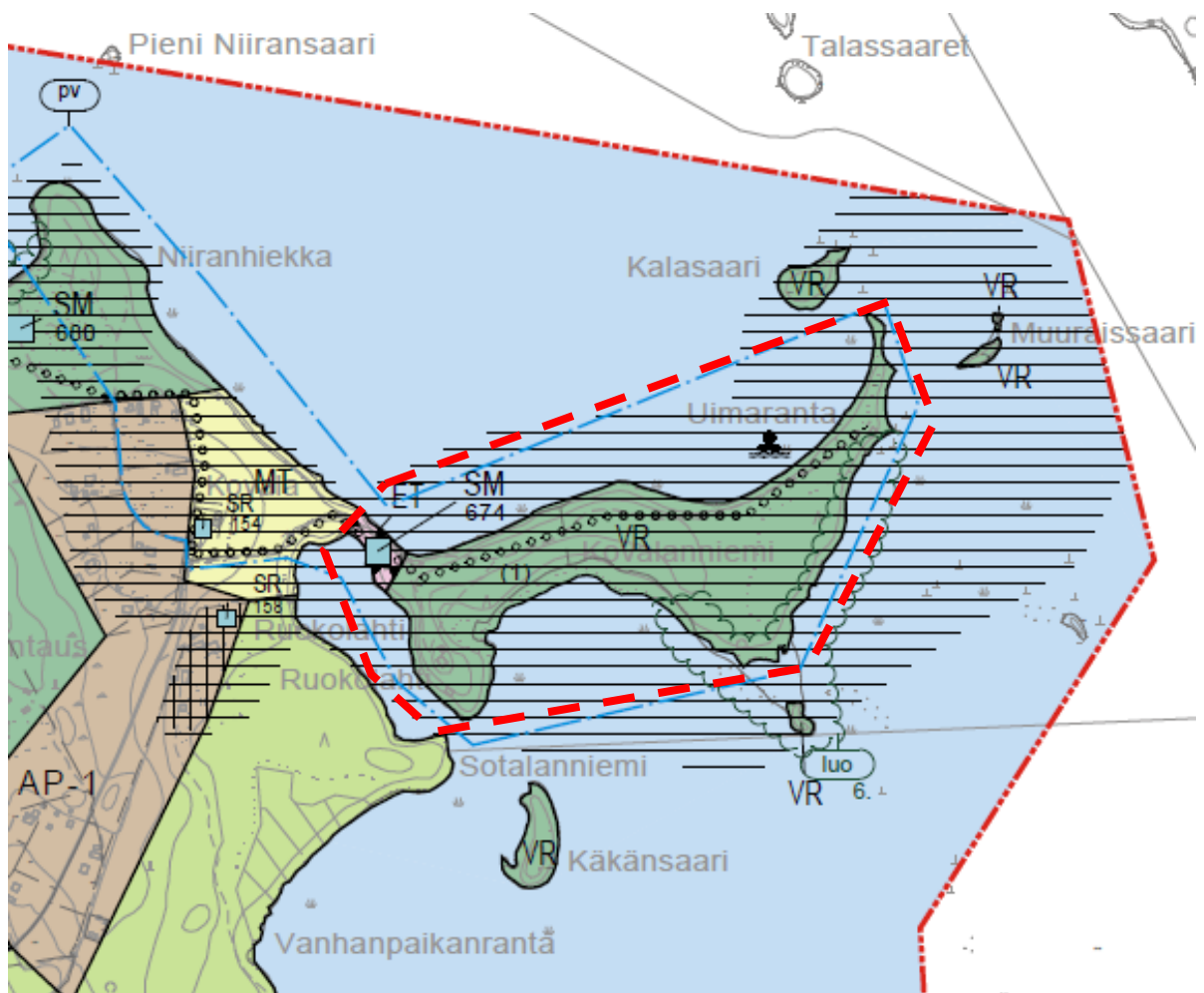
Kuva 2. Ote voimassa olevasta Keski-Suomen maakuntakaavayhdistelmästä. Suunnittelualueen sijainti on osoitettu sinisellä nuolella.

Keski-Suomen maakuntakaava 2040

Maakuntakaavaa päivitetään Keski-Suomen liiton rullaavan maakuntakaavoituksen periaatteiden mukaisesti. Rullaavassa maakuntakaavoituksessa voimassa olevaa maakuntakaavaa muutetaan kertyneiden muutostarpeiden mukaan. Maakuntakaavan päivityksestä, joka käsitteli seudullisesti merkittävää tuulivoimatuotantoa, liikenteen muutostarpeita ja hyvinvoinnin aluerakennetta, käytetään nimeä Keski-Suomen maakuntakaava 2040. Maakuntakaava 2040 muuttaa ja täydentää voimassa olevaa maakuntakaavaa näiden teemojen osalta, muilta osin 28.1.2020 lainvoiman saanut Keski-Suomen maakuntakaava jäi voimaan sellaisenaan. Keski-Suomen maakuntakaava 2040 on hyväksytty 8.12.2023 ja kuulutettu voimaan 19.3.2024. Suunnittelualueen osalta ratkaisussa ei esitetty muutoksia vuonna 2017 hyväksyttyyn maakuntakaavaan nähden.

3.3. Yleiskaava

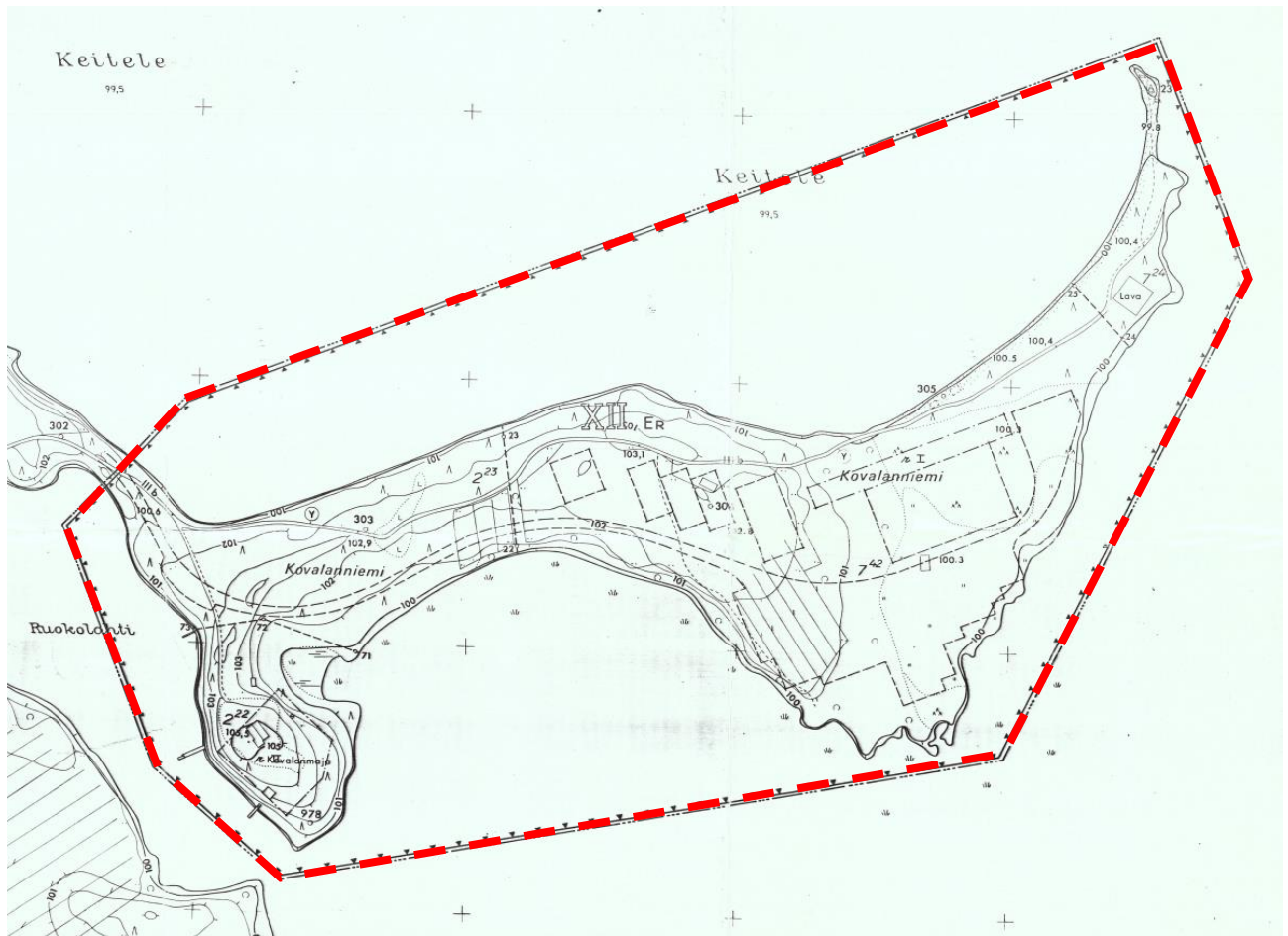
Äänekoski 2030 osayleiskaava on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 29.5.2017 ja se on saanut lainvoiman heinäkuussa 2017. Suunnittelualueelle on yleiskaavan mukaan suunnattu retkeily- ja ulkoilualue (VR). Suunnittelualueen länsiosassa on myös Muinaismuistolain rahoittama kiinteä muinaisjäännös (vaalean sininen neliö, jossa teksti SM). länsiosaan on merkitty myös yhdyskuntateknistä aluetta (vaaleanpunainen alue mustilla kolmioilla rajattuna, jossa teksti ET). Alueella on ohjeellinen ulkoilureitti (mustalla rajatut ympyrät) joka kulkee suunnittelualueen läpi. Alueen eteläpuolen ranta-alueelle on merkitty luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeää aluetta (LUO), joka tulee ottaa suunnittelussa huomioon. pohjoispuolella on myös julkinen uimaranta (symboli ihmisestä uimassa). Alueen ympäri kulkee tärkeä vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue (sininen pistekatkoviiva tekstillä pv). Koko alue kuuluu myös maisemallisesti arvokkaaseen alueeseen (musta vinorasteri).

Kuva 2. Ote Äänekoski 2030 osayleiskaavasta. Suunnittelualueen likimääräinen raja on osoitettu punaisella katkoviivalla.

3.4. Asemakaava

Suunnittelualueella on voimassa 29.1.1969 hyväksytty ranta-asemakaava. Siinä alueelle on esitetty varsin tiivistä leirintäaluetyppeistä virkistyskäyttöä. Suunnittelualueella on kaavamerkintöjä erityisalueesta (E) ja virkistysalueesta (ER) esimerkiksi uintia, leirintää, retkeilyä ja niihin liittyvää toimintaa varten. Ranta-asemakaavassa näkyy myös alueen läpi kulkeva reitti ja alueelle suunnitellut rakennukset.

Kuva 4. Ote ajantasa ranta-asemakaavasta. Suunnittelualue on rajattu punaisella katkoviivalla.

3.5. Muut selvitykset ja suunnitelmat

Aiemmat selvitykset ja suunnitelmat

- Äänekoski 2030 osayleiskaavan aineisto
- Rakenneyleiskaava 2016 aineisto
- Keski-Suomen maakuntakaavan aineisto
- Äänekosken itäosan rantojen luonto- ja maisemaselvitys (Kimmo Tuikka, 5.1.1992)

Kaavatyön aikana tehtävät selvitykset

- Luontoselvitys Kovalanniemen alueelle (Tuomo Pihlaja, 31.10.2024)

4. VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Valtion ja kuntien viranomaisten tulee toiminnassaan ottaa huomioon valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ja edistää niiden toteutumista. Viranomaisten on myös arvioitava toimenpiteidensä vaikutuksia valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden kannalta. Valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista ja alueen erityispiirteistä arvioidaan tätä kaavahanketta koskevat tavoitteet.

Kaavan vaikutukset kohdistuvat naapurikiinteistöihin, sosiaalisiin ja yhdyskuntataloudellisiin vaikutuksiin sekä ympäristöllisiin ja liikenteellisiin vaikutuksiin. Vaikutusten esiintyminen ja arviointi tapahtuu asian-
tuntijoiden, viranomaisten, maanomistajien, asukkaiden ja suunnittelijoiden kanssa yhteistyössä ja vuorovaikutuksessa. Kaavan tulee perustua riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Lähtökohtana ovat aiemmat suunnitelmat ja inventoinnit sekä kartat. Vaikutusten arvioinnissa verrataan kaavan mukaista tilannetta ja sen asetettuja tavoitteita nykytilanteeseen. Vaikutusten arviointia tehdään läpi kaavaprosessin. Vaikutusten arviointi suoritetaan kaavaselostuksessa kaavoittajan toimesta.

Kaavan vaikutuksia arvioidaan seuraavien ominaisuuksien osalta:

Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön	- terveellisyys, viihtyisyys ja elinolot - alueen identiteetti ja imago - palveluiden saatavuus
Vaikutukset rakennettuun ympäristöön ja yhdyskuntarakenteeseen	- kunnallistekniikka ja rakennettu ympäristö - uudisrakentamisen liittyminen alueen kokonaisuuteen - olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttömahdollisuudet, kehittäminen ja eheyttäminen
Vaikutukset maisemaan, taajamakuvaan, kulttuuri- ja luonnonympäristöön	- maisema- ja taajamakuva, katunäkymät - maanpinnan muutokset, pintavedet, hulevedet - kulttuuriympäristökohteiden huomioon ottaminen - luontoarvojen huomioon ottaminen
Vaikutukset liikenteeseen	- liikenteen sujuvuus, liikenneturvallisuus - liikennemäärät; huolto-, ajoneuvo- ja kevytliikenne - kevyen ja joukkoliikenteen toimintaedellytykset - pysäköinnin järjestäminen
Vaikutukset ilmastoon ja ilmastomuutokseen	- liikenteen sujuvuus, liikenneturvallisuus - liikennemäärät; huolto-, ajoneuvo- ja kevytliikenne
Muut vaikutukset	- sosiaaliset vaikutukset - taloudelliset vaikutukset

5. OSALLISET

Osallisia ovat alueen maanomistajat, asukkaat ja yrittäjät sekä muut, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa. Osallisia ovat myös viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa kaavoitus käsittelee. Osallisilla on oikeus ottaa osaa kaavan valmisteluun, arvioida sen vaikutuksia ja lausua kaavasta mielipiteensä (AKL 62 §).

Kaavahankkeessa osallisia ovat:

- Suunnittelualueen ja lähiympäristön maanomistajat, yritykset, yhdistykset, vuokramiehet ja asukkaat sekä muut asianosaiset
- Asiantuntijaviranomaiset ja verkonjakajat:
 - o Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)
 - o Keski-Suomen liitto
 - o Keski-Suomen pelastuslaitos
 - o Ympäristölautakunta
 - o Kaupunkirakennelautakunta
 - o Kulttuuri- ja liikuntalautakunta
 - o Alueellinen vastuumuseo
 - o Äänekosken Energia Oy
 - o Metsäkeskus
- Seurat ja yhdistykset, mm:
 - o Ala-Keiteleen luonnonystävät ry

6. OSALLISTUMISEN JA VUOROVAIKUTUKSEN JÄRJESTÄMINEN

Tiedottaminen

Kaavan vireille tulosta ja nähtävillä oloista tiedotetaan kaupungin kotisivuilla sähköisellä ilmoitustaululla. Lisäksi nähtävillä oloista tiedotetaan mahdollisuuksien mukaan ilmoituslehdissä (*Pikkukaupunkilainen* ja *Äänekosken Kaupunkisanomat Äks*). Suunnittelualan maanomistajia tiedotetaan erillistiedoksiantolla (kirjeitse) kaavaluonnoksen ja kaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta.

Kaavaluonnos

Kaavan luonnosaineisto (kaavakartta ja kaavaselostus liitteineen) asetetaan nähtäville MRA 30 §:n mukaisesti kaupungin kotisivuille (www.aanekoski.fi) ja Äänekosken kaupungintalon ala-aulaan.

Luonnosvaiheen aikana osallisilla on mahdollisuus esittää mielipiteensä kaavasta kirjallisesti kuulutuksessa ilmoitettuun määräaikaan mennessä. Kaavasta pyydetään tarvittavat lausunnot viranomaisilta.

Kaavaehdotus

Kaavaehdotus pidetään virallisesti nähtävillä MRA 27 §:n mukaisesti 30 päivää kaupungin kotisivuilla ja kaupungintalon ala-aulassa.

Osallisilla on mahdollisuus jättää muistutus kaavaehdotuksesta. Kaavaehdotuksesta annettu muistutus tulee toimittaa kirjallisena kuulutuksessa ilmoitettuun määräaikaan mennessä. Muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa, ilmoitetaan kaupungin perusteltu kannanotto (vastine) esitettyyn muistutukseen. Kaavasta pyydetään tarvittavat lausunnot viranomaisilta.

Hyväksyminen

Kaupunginvaltuusto hyväksyy kaavaehdotuksen. Kaupunginvaltuuston päätöksestä voi valittaa Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen.

7. KAAVAN LAATIJA JA AIKATAULU

Asemakaavahanke laaditaan kaupungin omana työnä. Kaavoitustyö on käynnistetty vuonna 2014, ja valmistelua on nyt jatkettu vuonna 2025. Kaavaluonnos ajoittuu arviolta loppukesään 2025. Kaavaehdotus ajoittuu loppuvuoteen 2025 ja kaupunginvaltuuston hyväksymiskäsittely alkuvuoteen 2026.

8. YHTEYSTIEDOT

Äänekosken kaupunki / Kaavoitus
Hallintokatu 4
44100 ÄÄNEKOSKI

Kaavoituspäällikkö Nina Marjoniemi p. 040 717 7479
Kaavasuunnittelija Vilhelmiina Schroderus p. 0400 115 240
Kaavasuunnittelija Carita Kosonen p. 0400 115 241

Sähköpostiosoitteemme ovat muotoa. etunimi.sukunimi@aanekoski.fi

KAAVOITUSPROSESSI

Kaavoitusta säätelee alueidenkäyttölaki (AKL) sekä maankäyttö- ja rakennusasetus (MRA). Äänekosken kaupungin hallintosäännön mukaan kaavoituksen käynnistämisestä päättää kaupunginhallitus. Asemakaavan ja yleiskaavan hyväksymisestä päättää kaupunginvaltuusto. Vähäiset asemakaavan muutokset hyväksyy kaupunginhallitus. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa päivitetään kaavoitustyön edetessä.

OSALLISTU KAAVOITUKSEEN

AKL 63§

VIREILLETULOVAIHE

- Kaavoitusaloite.
- Kaupunginhallitus saattaa kaava-hankkeen vireille.
- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS).
- Kuulutus vireilletulosta ja OAS:n nähtäville asettamisesta.

ANNA PALAUTETTA

- Voit antaa kirjallista palautetta OAS:sta.
- Palautteenanto-ohjeet kerrotaan kerrotaan OAS:n nähtäviltä tuloa käsittelevässä kuulutuksessa.

AKL 62§, MRA 30§

VALMISTELUVAIHE

- Kaavan tavoitteet ja lähtökohdat tarkentuvat.
- Kaavaluonnoksen hyväksyminen kaupunginhallituksessa.
- Kuulutus kaavaluonnoksen nähtäville asettamisesta.
- Luonnos nähtävillä.

KERRO MIELIPITEESI

- Valmisteluvaiheessa voidaan järjestää kaavahankkeeseen liittyviä yleisötilaisuuksia.
- Voit antaa kirjallisen mielipiteen kaavaluonnoksesta.
- Mielipiteenanto-ohjeet kerrotaan kuulutuksessa.

AKL 65§, MRA 27§ ja 19§

EHDOTUSVAIHE

- Kaavaehdotus valmistellaan kaavaluonnoksen sekä siitä saatujen palautteiden ja mahdollisten lisäselvitysten perusteella.
- Kaavaehdotuksen hyväksyminen kaupunginhallituksessa.
- Kuulutus kaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta.
- Ehdotus nähtävillä 14 - 30 vrk.

ONKO MUISTUTETTAVAA?

- Voit antaa kirjallisen muistutuksen nähtävillä olevasta kaavaehdotuksesta.
- Muistutuksenanto-ohjeet kerrotaan kuulutuksessa.

AKL 52§, 37§, 67§

HYVÄKSYMINEN

- Kaupunginhallitus tai -valtuusto päättää kaavan hyväksymisestä.

VOIT HAKEA MUUTOSTA

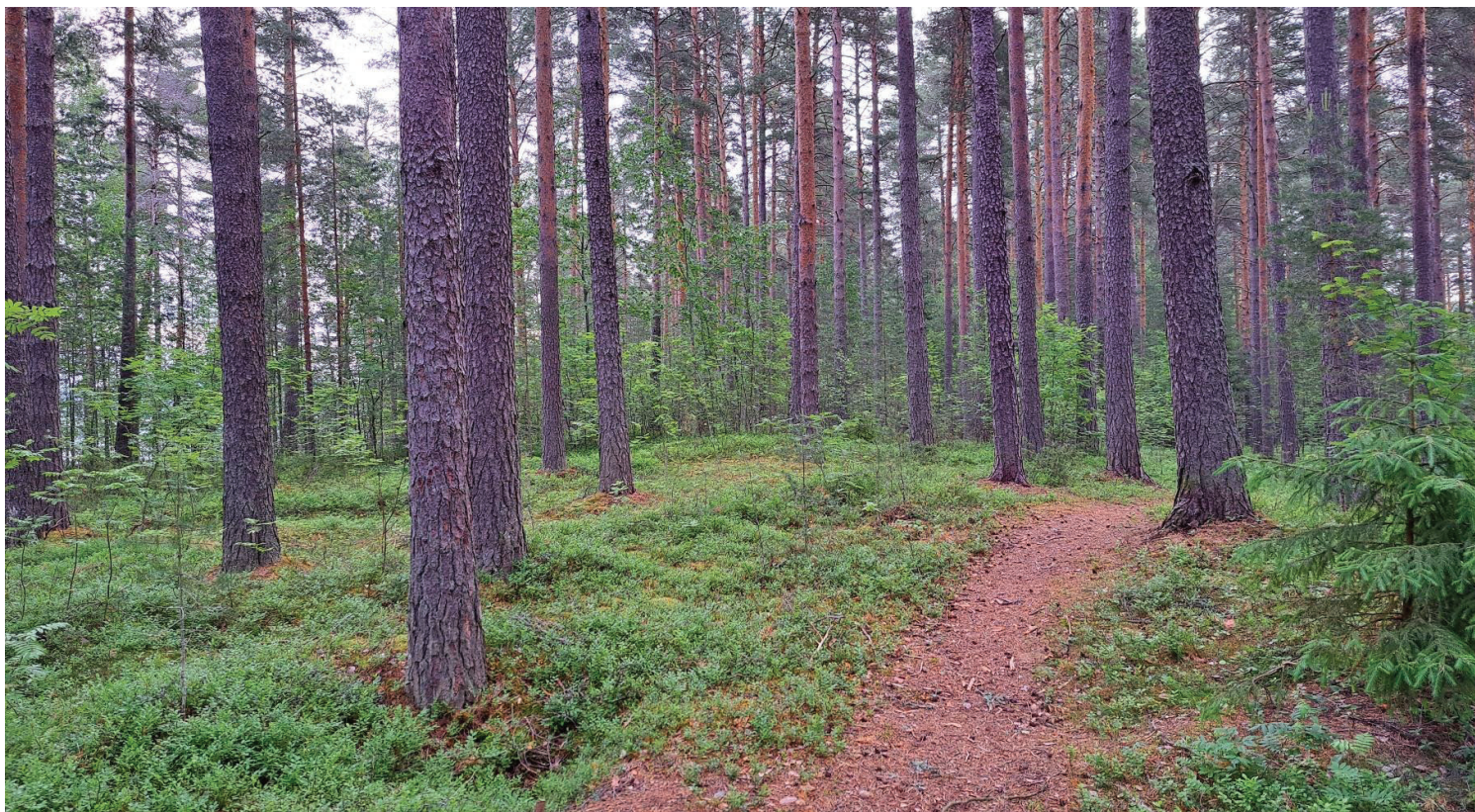
- Kaupunginhallituksen ja -valtuuston päätökseen voi hakea muutosta valituksella Hämeenlinnan hallinto-oikeudesta tai korkeimmasta hallinto-oikeudesta.

MRA 93§

KAAVAN VOIMAANTULO

Jos kaavan hyväksymispäätöksestä ei ole tehty valituksia tai jos valitukset on kumottu, kaava kuulutetaan voimaan

LUONTOSelvitys KOVALANNIEMEN ALUEELLE ÄÄNEKOSKI

2024

Latvasilmu osk
Kestävän kehityksen tuottajat

Sisältö

1	Tausta ja tavoitteet.....	2
2	Aineistot.....	2
3	Maastotyöt ja menetelmät	3
3.1	Maastotöiden aikataulu ja toteutus.....	3
3.2	Kasvillisuus ja luontotyyppiselvitys.....	3
3.3	Liito-oravaselvitys.....	3
3.4	Viitasammakkoselvitys	3
3.5	Sudenkorentoselvitys	4
3.6	Lepakkoselvitys	4
3.7	Linnustoselvitys.....	4
4	Luontokohteiden arvottamisen kriteerit ja arvoluokitus.....	4
5	Tulokset	6
5.1	Pintavedet ja pohjavedet	6
5.2	Maaperä ja geologiset aluevaraukset.....	7
5.3	Luonnonsuojelun alueet.....	7
5.4	Luontotyyppi- ja kasvillisuusselvitys	8
5.5	Liito-orava	12
5.6	Viitasammakko.....	13
5.7	Sudenkorennot.....	14
5.8	Lepakot	14
5.9	Pesimälinnusto	15
6	Johtopäätökset.....	16
7	Viitteet	17

Työn tilaaja: Äänekosken kaupunki / Carita Kosonen

Selvityksen laatija: Tuomo Pihlaja, Latvasilmu osk

Kuvien © Tuomo Pihlaja

Pohjakarttojen © MML 10/2024

Raportin päiväys: 31.10.2024

1 Tausta ja tavoitteet

Kovalanniemen alueelle Äänekoskella ollaan laatimassa asemakaavaa kiinteistölle 992-403-2-34. Toimeksiantona oli maankäytön suunnittelua tukevan asemakaavoitustasoisen luontoselvityksen tekeminen.

Selvitysalue on laajuudeltaan noin 4.5 ha käsittäen Kovalanniemen tyviosan. Alueella on yhteensä noin kilometrin verran Ääneselän rantaviivaa.

Selvityksen maastotyöt tehtiin huhti-heinäkuussa 2024. Maastotyöt suoritti FM biologi Tuomo Pihlaja Latvasilmu osk:sta. Raportin laati Tuomo Pihlaja.

Kuva 1. Selvitysalueen raja.

2 Aineistot

Selvityksessä hyödynnettiin seuraavia tausta-aineistoja:

- Peruskartta ja ortoilmakuvat (MML)
- Kallio- ja maaperäkartat (GTK)
- Ympäristöhallinnon paikkatietoaineistot (Latauspalvelu LAPIO)
- Valtakunnan metsien inventoinnin vapaa paikkatietoaineisto (LUKE aineistonlatauspalvelu)
- Tiedot erityisen tärkeistä elinympäristöistä ja metsäkuvioista (Metsäkeskuksen avoin data)
- Laji.fi palvelun tiedot suojelluista lajeista (LUOMUS)

- Hiskinmäen asemakaava-alueen liito-oravaselvitys (Ramboll 2020)

3 Maastotyöt ja menetelmät

3.1 Maastotöiden aikataulu ja toteutus

Maastotyöt suoritettiin 1.5.2024 ja 12.7.2024 välisenä aikana. Selvityksissä noudatettiin lajiryhmäkohtaisia ohjeistuksia oikeista inventointiajankohdista huomioiden kevään ja kesän etenemisen olosuhteet.

3.2 Kasvillisuus ja luontotyyppiselvitys

Selvitysalueen arvokkaat luontotyytit selvitettiin 12.6.2024. Selvitysalueen kaikki kasvillisuuskuviot käveltiin läpi. Luontotyytit ja merkittävien kasvilajien esiintymät rajattiin maastossa paikkatiedoksi. Kasvilajeista huomioitiin erityisesti direktiivilajit, rauhoitetut, erityissuojellut ja Suomen kansainväliset vastuulajit ja muuten harvinaiset lajit.

3.3 Liito-oravaselvitys

Liito-oravaselvitys toteutettiin papanakartoituksena 1.5.2024. Lajin esiintymisen kartoittamisessa käytetyt talviset ja keväiset papanat olivat selvityshetkellä hyvin havaittavissa. Kartoituksessa noudatettiin Suomen ympäristö 1/2017 julkaisun ohjeistusta (*Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt*).

Maastossa tarkistettiin kaikki liito-oravalle soveliaat elinympäristöt, joita ovat muun muassa varttuneet kuusimetsät ja kuusivaltaiset sekametsät, varttuneet lehtimetsät, metsäiset joen- ja puronvarret, rannat sekä pellonreunushaavikot. Kartoitettavilta kohteilta tarkastettiin haaparyhmät, nuoret haavikot (runkojen läpimitta vähintään 10 cm), järeät tervalepät, koivut sekä järeähköt ja järeät kuuset. Kartoitettavien kohteiden ennakkotunnistuksessa käytettiin apuna puusto- ja kasvupaikkatietoja. Lisäksi maastotyössä tehtiin lisätarkistuksia sovelialilta näyttäville kohteilla.

Maastossa liito-oravan reviiripuun tunnistaminen tapahtui puun tyvelle kertyneiden papanoiden perusteella. Papanoiden tuoreus ja määrä arvioitiin silmämääräisesti. Puulaji ja sen järeys kirjattiin ylös. Papanapuiden lisäksi havainnoitiin liito-oravalle pesäpaikaksi sopivia kolopuita, pönttöjä ja risupesä. Papana-, risupesä- ja kolopuiden sijainti tallennettiin paikkatiedoksi.

3.4 Viitasammakkoselvitys

Viitasammakoiden esiintymistä selvitettiin iltayöstä 4.5.2024. Selvitys ajoitettiin kevään etenemisen mukaan lajin aktiivisimpaan soidinkauteen. Kokemukset lajin soidinääntelystä ovat osoittaneet, että lajin luotettava havainnointi edellyttää selvityksen tekoa loppuillasta tai alkuyöstä, jolloin koiraiden ääntelyaktiivisuus on suurinta. Aamuyön tunnit ovat myös aktiivista ääntelyaikaa. Aamulla ja päivällä lajin ääntely on satunnaista. Selvityshetkellä yölämpötila oli riittävän korkea, sää vähätuulinen ja vesistöjen rannat kokonaan sulaneet.

Lajin tyypillisiä esiintymispaikkoja ovat rehevät luhtaiset rantaosuudet ja monenlaiset pienkosteikot. Tässä selvityksessä koko selvittävä rantaosuus kierrettiin läpi rauhallisesti kuunnellen. Soitimen käynnistämiseksi voitiin käyttää ääniatrappia. Lisääntymisalueet tunnistettiin koiraiden soidinääntelyn perusteella. Esiintymät rajattiin paikkatiedoksi perustuen äänitelevien koiraiden sijoittumiseen ja sopivan elinympäristön esiintymiseen. Lisääntymisalueille arvioitiin paikkakohtainen yksilömäärä.

3.5 Sudenkorentoselvitys

Sudenkorentojen esiintymistä kartoitettiin yhdellä laskentakierroksella 17.6.2024. Kierros ajoitettiin niin, että se osui alueelle potentiaalisten luontodirektiivin liitteen IV a sudenkorentolajien lentoaikaan. Näitä lajeja ovat lummelampi- sirolampi- ja täplälampikorento.

Sää oli sudenkorentojen aktiiviselle lennolle suotuisa, lämmin (+24°) ja pääosin aurinkoinen. Tuuli häiritsi hivenen selvitystä osalla rantaosuutta. Selvityskäynti tehtiin keskipäivän aikaan. Selvitys perustui reviiireillä oleskelevien aikuisten korentojen havainnointiin. Koko sudenkorentolajistoa ei pyritty selvittämään, vaan havainnoinnissa keskityttiin direktiivissä mainittuun lajistoon.

Selvityksessä inventoitiin veneellä kelluslehtisen kasvillisuuden vyöhyke sekä ilmaversoisen kasvillisuuden ja avoveden rajapinta. Havainnoinnissa käytettiin apuna kiikaria. Tarvittaessa otettiin määritystä helpottavia valokuvia järjestelmäkameralla. Esiintymät rajattiin paikkatiedoksi perustuen reviiriä pitäneiden koiraiden sijoittumiseen ja sopivan elinympäristön esiintymiseen. Lisääntymisalueille arvioitiin paikkakohtainen yksilömäärä.

3.6 Lepakkoselvitys

Lepakkojen esiintymistä selvitettiin yöaikaan 4.7.2024 ja 12.7.2024. Menetelmänä käytettiin aktiividetektorilla tehtyä havainnointia. Kartoituksessa keskityttiin aiempien selvityskäyntien ja paikkatietoaineistojen perusteella mahdollisiksi lepakkoalueiksi tunnistettuihin kohteisiin. Tällaisia olivat etenkin alueen rakennukset. Selvitys tehtiin pimeään aikaan noin klo 22:30 ja 3:00 välillä. Ensimmäisellä selvityskerralla havainnoitiin auringonlaskun jälkeen ja toisella kerralla vähän ennen auringonnousua. Sää oli tyyni, selkeä ja lämmin.

Lajiparia viiksisiippa/isoviiksisiippa ei selvityksessä eroteltu ja niihin viitataan yleisnimellä viiksisiippa.

3.7 Linnustoselvitys

Linnustokartoitus tehtiin muiden selvitysten yhteydessä, erityisesti 1.5.2024 ja 12.6.2024. Selvityksessä havaittu mahdollisesti huomionarvoinen pesimälajisto kirjattiin ylös ja lajiston sijoittuminen tallennettiin paikkatiedoksi. Selvityksessä etsittiin myös suurten petolintujen mahdollisia pesäpuita.

4 Luontokohteiden arvottamisen kriteerit ja arvoluokitus

Arvottamisessa selvityksessä tunnistetut luonnoilta merkittävät kohteet sijoitetaan arvoluokkiin luonnonarvoihin perustuvien kriteerien pohjalta. Käytettyjä kriteerejä ovat:

- **Uhanalaisten lajien esiintymät**

Suomessa uhanalaisten ja alueellisesti uhanalaisten lajien luokittelu perustuu kansainvälisen luonnonsuojeluliiton (IUCN) kehittämään uhanalaisuusluokitukseen. Viimeisin luokitus on vuodelta 2019 (Hyvärinen et al. 2019). Silmälläpidettävät lajit eivät ole uhanalaisia, mutta nekin suositellaan huomioimaan. Osa uhanalaisista lajeista on luonnonsuojeluasetuksessa määritelty erityisesti suojeltaviksi lajeiksi, joiden tärkeät esiintymispaikat voidaan suojella luonnonsuojelulain nojalla (77 §).

- **EU:n luontodirektiivin liitteissä IV a ja IV b mainittujen lajien esiintymät**

Luontodirektiivin liitteessä IV a mainitut eläinlajit ja liitteessä IV b mainitut kasvilajit ovat tiukkaa suojelua edellyttäviä eliölajeja. Tiukkaa suojelua edellyttävään eläinlajiin kuuluvien yksilöiden lisääntymis- tai levähdyspaikkoja ei saa luonnonsuojelulain nojalla hävittää eikä heikentää (78 §).

- **Luonnonsuojelulain suojeltujen luontotyyppien esiintymät**

Luonnonsuojelulain luontotyyppisuojaus koskee sellaisia laissa lueteltuihin luontotyyppisiin (64 §) kuuluvia alueita, jotka ovat luonnontilaisia tai luonnontilaiseen verrattavia, ja jotka on suojellun luontotyyppin säilymiselle tärkeitä. Lisäksi muutamia harvinaisia ja uhanalaisia luontotyyppisiä ei saa hävittää eikä heikentää (65 §).

- **Uhanalaisten luontotyyppien esiintymät**

Luontotyyppien uhanalaisuusluokitus perustuu vuonna 2018 tehtyyn arviointiin (Kontula & Raunio 2018a). Selvitysalue kuuluu alueellisessa jaottelussa Etelä-Suomeen. Sillä pidettävät luontotyypit eivät ole uhanalaisia, mutta nekin suositellaan huomioimaan.

- **Vesilain suojeltavien luontotyyppien esiintymät**

Vesilain (Luku 2, 11 §) mukaisten kohteiden muuttaminen tai heikentäminen vaatii vesilain mukaisen lupamenettelyn. Lisäksi (Luku 3, 2 §) luvanvaraisia ovat hankkeet, jotka aiheuttavat luonnon ja sen toiminnan vahingollista muuttumista, melkoisesti vähentävät luonnon kauneutta tai vaarantavat puron uoman luonnontilan säilymisen.

- **Ennalta tunnetut arvokkaat luontokohteet**

Huomioitavia kohteita ovat luonnollisesti jo aiemmin tunnistetut ja mahdollisesti suojellut alueet. Näitä ovat erityisesti luonnonsuojelualueet ja Natura 2000 -verkoston alueet. Muita huomioitavia alueita ovat valtakunnallisissa selvityksissä arvokkaiksi arvioitujen geologisten alueiden kuten kallioiden, kivikotien, moreenimuodostumien ja tuuli- ja rantamuodostumien sekä pohjavesialueiden, joilla on pohjavedestä suoraan riippuvaisia pintavesi- tai maaekosysteemejä. Merkittäviä ovat myös linnustolle erityisen tärkeiksi tunnistetut IBA-, FINIBA- ja MAALI-alueet.

- **Muut arvokkaat kohteet**

Muita huomioitavia kohteita voivat olla esimerkiksi harvinaisten lajien esiintymät tai METSO-ohjelman kohteiden valintakriteeristön täyttävät kohteet.

Edellä olevien kriteerien perusteella kohteet on arvioitu oppaan *Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi* (Mäkelä & Salo 2023) ohjeistuksen mukaan. Arvottamisen täydentäviä kriteerejä ovat luontotyyppi- tai lajiesiintymien merkittävyys ja niiden muodostamat kokonaisuudet. Kohteiden arvoluokitus on:

- **luokka 1:** Lainsäädännöllä turvatut kohteet
- **luokka 2:** Erityisen tärkeät kohteet
- **luokka 3:** Monimuotoisuutta turvaavat kohteet
- **luokka 4:** Monimuotoisuutta tukevat kohteet

5 Tulokset

5.1 Pintavedet ja pohjavedet

Selvitysalueeseen kuuluu noin 1000 metriä Ääneselän rantaviivaa. Kovalanniemen pohjois- ja länsirannat ovat kasvillisuudeltaan niukkoja. Pohjoisranta on osa niemen kärkeen asti jatkuvaa hiekkaranta-aluetta. Selvitysalueen kohdalla hiekkaranta on matalan veden alla ja tätä reunustava rantaviiva on törmämäinen. Vesikasvillisuus on hyvin niukkaa. Pohjoisrannan matalan veden peittämä hiekkarannan osa kuuluu Kovalanniemen hiekkarannan ekologiseen kokonaisuuteen.

Kuva 2. Kovalanniemen pohjoisrannan matalaa hiekkarantaa ja virkistyskäytössä kulunutta rantatörmöä..

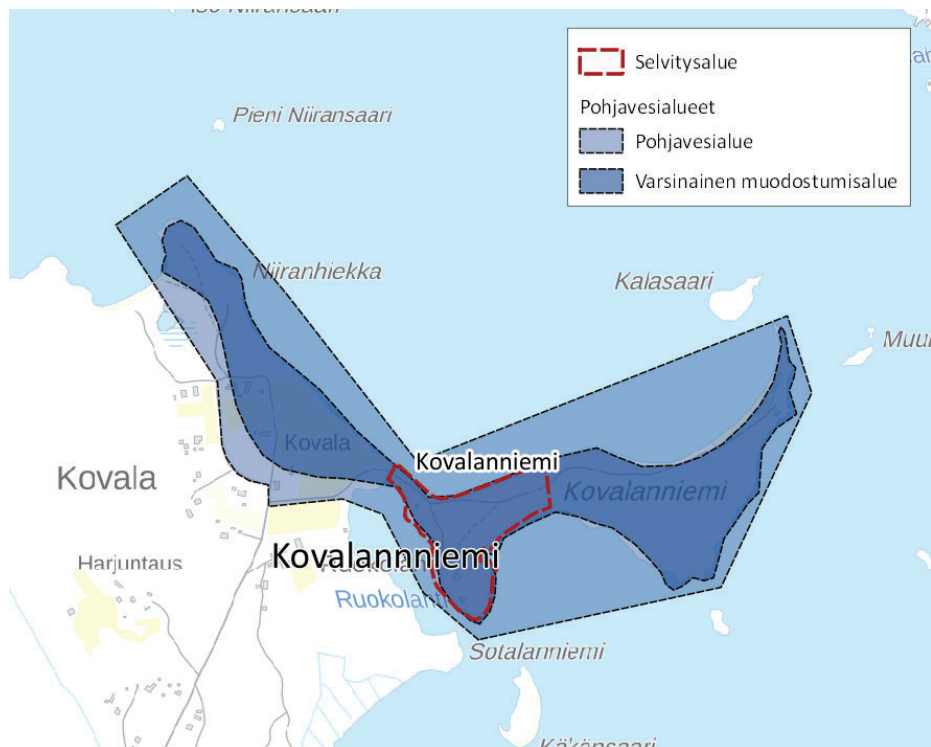

Kuva 3. Kovalanniemen luhtaa.

Länsiranta on myös melko karu, rantaviivan lajistoa ovat harvat järviruoko ja ulpukka, paikoin kurjenmiekka, vehka ja jokapaikansara.

Kaakon suuntaa aukeava eteläranta on rehevä ja leveän luhtainen. Luhdan ulkoreuna on järviruokoinen ja ulpukkinainen. Pienen rantavallin takana on monilajisen luhtaniitty. Lajistoa ovat esimerkiksi viiltosara, luhtasara, kurjenmiekka, kurjenjalka, vehka, terttualpi, suoputki, kastikat, vesiherne ja luhtatähtimö.

Selvitysalue kuuluu Kovalanniemen (0999202) pohjavesialueeseen ja sen varsinaiseen muodostumisalueeseen. Alue on luokassa 1 eli vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue. Pohjavesialueiden suojelu suunnitelma on huomioitava aluetta kehitettäessä. Selkeitä pohjavesivaikutteisia luontotyyppejä ei alueella havaittu.

Kuva 4. Kovalanniemen pohjavesialue.

5.2 Maaperä ja geologiset aluevaraukset

Maaperä on lajittunutta ja karkearakeista ainesta.

Alueella tai sen läheisyydessä ei sijaitse valtakunnallisissa inventoinneissa tunnistettuja arvokkaita kallio- tai kivikkoalueita, tuuli- tai rantamuodostumia tai arvokkaita moreenimuodostumia.

5.3 Luonnonsuojelun alueet

Selvitysalueella sen välittömällä lähialueella ei ole luonnonsuojelualueita, luonnonsuojeluohjelmien alueita tai Natura-ohjelman alueita. Lähimmät luonnonsuojelualueet sijoittuvat noin 1.4 km päähän ja Natura-alueet noin 4.9 kilometrin päähän.

5.4 Luontotyyppi- ja kasvillisuusselvitys

Kovalanniemi on geologisesti, maisemallisesti ja luonnonoloiltaan erityinen alue. Alueella on myös runsaasti virkistyskäyttöä. Ääneselkään pistävä Kovalanniemi on järven maisemakuvassa keskeinen ja kauaksi näkyvä luonnonmuodostuma. Alueella tulisi vaalia maisemallisia arvoja ja välttää maisemakuvaa voimakkaasti muuttavia toimia. Maisemakuvan kannalta tärkeää on esimerkiksi täysikasvuisen puuston säilyttäminen koko selvitysalueella. Alueelle ei myöskään sovi vähäistä merkittävämpi uudisrakentaminen.

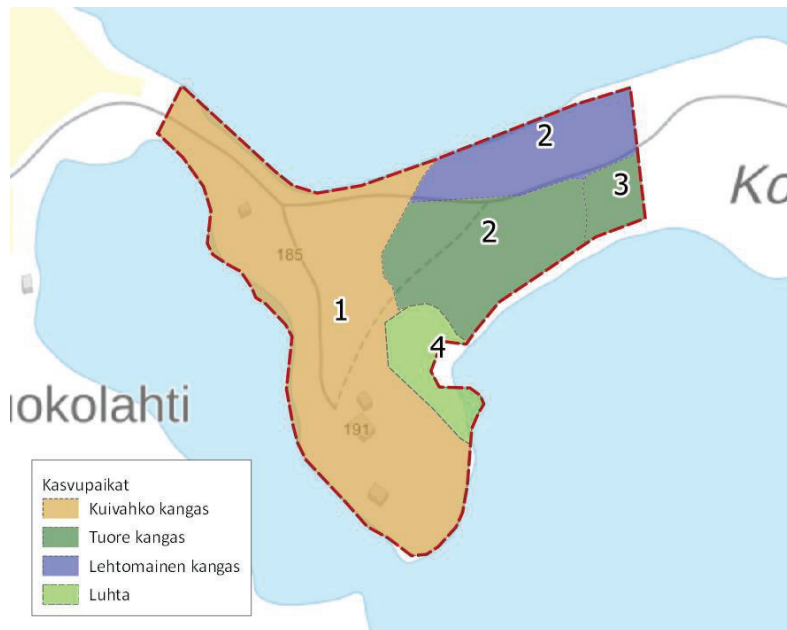
Selvitettävällä alueella sijaitsee vanha leirikeskus ja ilmeisesti vedenottoon liittyviä uudempia rakenteita ja rakennuksia. Aluetta leimaa etenkin sen itäosalla luonnontilaisuus, koska metsänhoito tällä osalla on ollut viime vuosina vähäistä. Toisaalta alueen halkaisee Kovalanniemen kärkeen jatkuva tie. Lisäksi alueella on useita polkuja ja virkistyskäytöstä johtuvaa maaperän kulumista.

Kuva 5. Selvitysalueen ortoilmakuva.

Selvitysalue on yhtenäisen puustoinen. Kasvupaikka on länsiosassa pääosin mäntyvaltaista kuivahkoa kangasta ja itäosassa kerroksellista sekametsää kasvavaa tuoretta kangasta (MT). Puusto on varttunutta ja metsävaratietojen mukaan noin satavuotiasta.

Alueelta ei ole tiedossa aiempia havaintoja huomionarvoisista kasvilajeista. Alueen kasvupaikat on esitelty seuraavassa kuvan 6 kartan mukaisesti numeroituna.

Kuva 6. Selvitysalueen kasvupaikat.

Kuvio 1. Rakennusten ja teiden ympäristöön sijoittuva melko puhtaan mäntyvaltainen alue. Kasvupaikka vaihtelee vallitsevasta kuivahkosta kankaasta (VT) tuoreeseen kankaaseen (MT). Puusto on varttunutta, pääosin noin 100-vuotiasta. Lahopuuta on vain niukasti. Alikasvoksena on etenkin pihlajaa. Lajistossa tyypillisiä ovat mustikka, puolukka, kanerva, kangasmaitikka, suopursu ja juolukka.

Rakennusten ympäristö ja polkujen varret ovat kuluneet. Rakennusten pihapiiri muodostaa huomattavan osan kuviosta.

Kuva 7. Leirikeskukselle johtava tieura ja ympäröivää männikköä kuviolla 1.

Kuvio 2. Vanhan metsän kuvio tien molemmin puolin selvitysalueen itäreunassa. Vallitseva kasvupaikka on tuore kangas (MT). Tien pohjoispuoli on lehtomaista kangasta (OMT). Tyyppilajistoa ovat mustikka, käenkaali, lillukka, oravanmarja ja riidenlieko.

Metsä on kerroksellinen ja rakenteeltaan luonnontilaisen kaltainen. Ylispuina on järeitä mäntyjä. Järeitä vanhoja koivuja esiintyy myös, osa jo kuolleina lahoina. Lahopuuta on yleisesti runsaasti. Vanhojen metsien indikaattorikäävistä havaittiin männynkääpä peräti neljällä eri puulla kasvavana.

Kuva 8. Järeää koivulahopuuta kuviolla 2.

Kuvio 3. Selvitysalueen itänurkassa oleva pieni vanhan pellon alue, jossa on nyt varttuvaa, melko tiheää riviin istutettua monotonista kuusikkoa. Kasvupaikka on lehtomainen kangas (OMT).

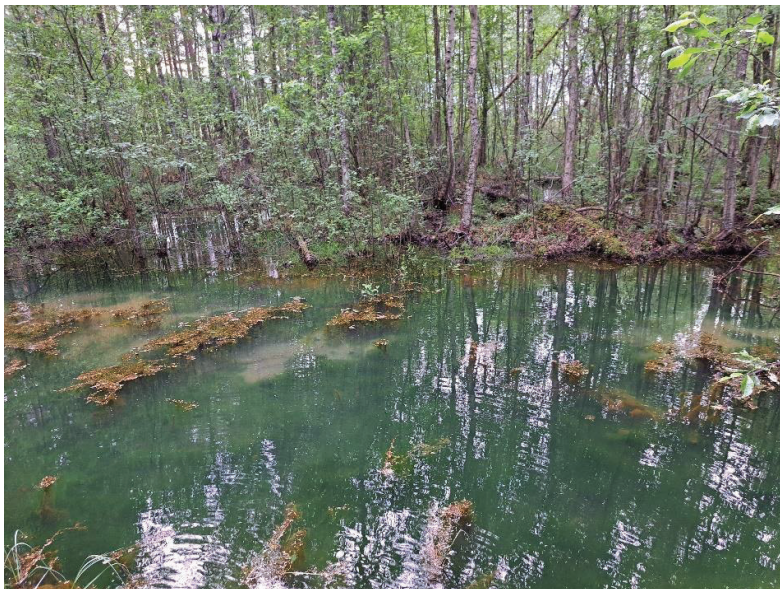
Kuva 9. Istutuskuusikko kuviolla 3.

Kuvio 4. Välittömästi leirikeskuksen itäpuolella sijaitseva vaikeasti luokiteltava kostea metsäluhta. Alueella on allikoita, jotka ovat lähinnä luhtanevakorpea (kuuluu sarakorpiin). Muuten kosteat osat ovat lähinnä koivuluhtaa. Mättäillä on isovarpurämeiden kasvillisuutta. Puusto on hieskoivua ja osin varttunutta mäntyä. Kuviolla on runsaasti lahoppua. Kohde vaihettuu pensasluhdan kautta avoluhtaan. Lajistossa esiintyvät esimerkiksi vehka, suopursu, paatsama, hiirenporras, rönsyleinikki, rantamatar, harmaasara, mustaherukka, punaherukka ja metsäkorte.

Kuva 10. Metsäluhtaa kuviolla 4.

Kohteen luonnontilaan on mahdollisesti vaikuttanut aikanaan tehty turpeennosto. Nykyisellään painanteeseen purkautuu myös ilmeisesti vedenottamolta tuleva purkuputki. Putken suulle on muodostunut allas. Veden värin ja saostumien perusteella purkuvedessä on ilmeisesti ainakin rautayhdisteitä.

Kuva 11. Putkilinjan purkuallas, taaempaa koivuluhtaa.

Etelärannalla on lisäksi kiinteistörajan ulkopuolelle jäävä leveä rantaluhta, joka on kuvattu kappaleessa pintavedet.

Alueelle rajattiin havaintojen perusteella kaksi kaavoituksessa erityisesti huomioitavaa aluetta.

5.4.1 Kovalanniemen luhta

Pinta-ala: 1.3 ha

Arvoluokka: 1 Lainsäädännöllä turvatut kohteet

Uhanalaiset ja silmälläpidettävä lajit: Pajusirkku (VU), ruokokerttunen (NT)

Direktiivin liitteen IV(a) lajit: viitasammakko, viiksisiippa (ruokailualue)

Uhanalaiset luontotyypit: Koivuluhdan (DD), sarakorvet (VU)

Alue sisältää aiempaan kuvattua metsäluhdan ja etelärannan avoluhdan.

5.4.2 Kovalanniemen vanha metsä

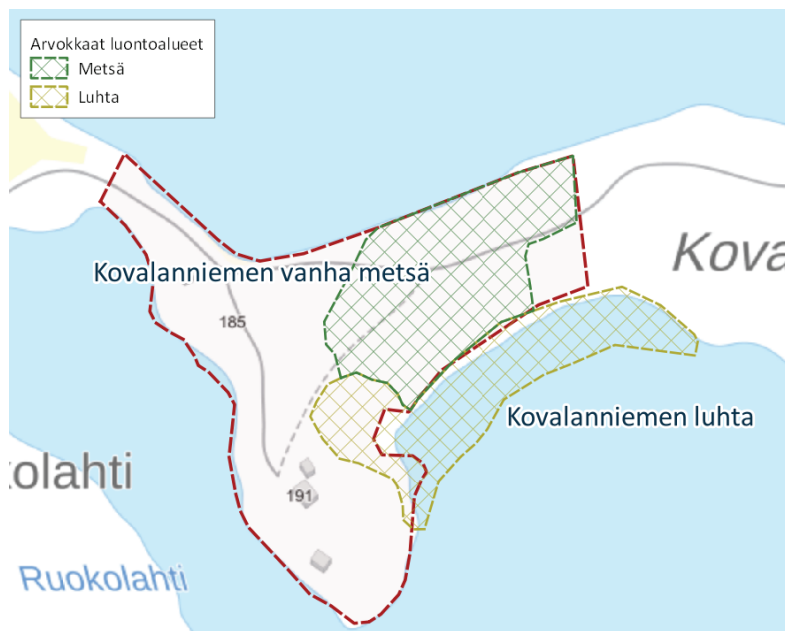
Pinta-ala: 1.5 ha

Arvoluokka: 3 Monimuotoisuutta turvaavat kohteet

Direktiivin liitteen IV(a) lajit: viiksisiippa, liito-orava (kulkuyhteys)

Uhanalaiset luontotyypit: Tuoreet kankaat (VU), lehtomaiset kankaat (VU)

Kuviona 2 kuvattu runsaslahopuustoinen ja rakenteeltaan monimuotoinen kangasmetsä

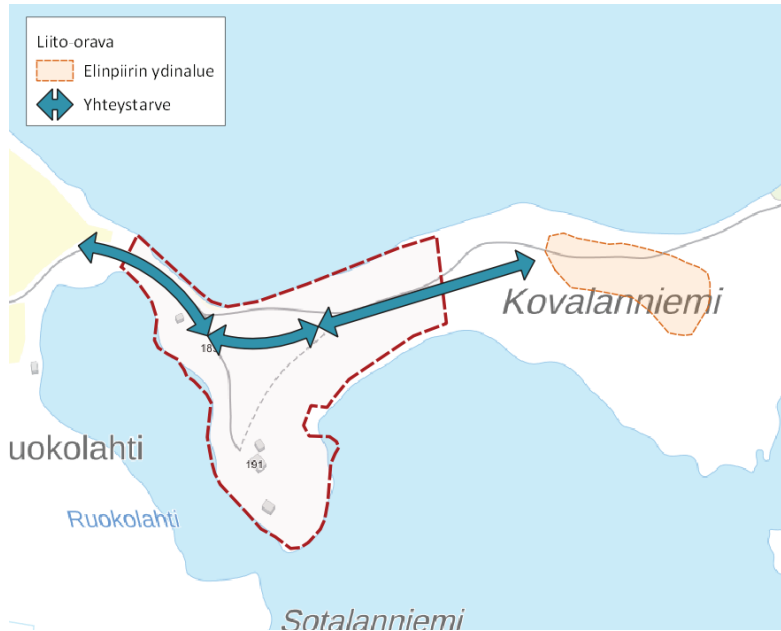
Kuva 12. Arvokkaiksi tunnistettujen kohteiden sijainti.

5.5 Liito-orava

Liito-orava on EU:n luontodirektiivin liitteessä IV(a) mainittu laji. Lajin lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulain nojalla kielletty.

Kovalanniemen alue on tunnettu liito-oravan esiintymisalue, jolta on arkistotietoja runsaasta papanapuista vuosilta 2009, 2010 ja 2020. Vuoden 2020 selvityksessä on todettu useita pesäpuita.

Selvitysalueelta ei löydetty papanoita, mutta etenkin selvitysalueen itäosa on liito-oravan elinpiiriksi hyvin sopivaa. Alue on myös Kovalanniemen elinpiirin kannalta kriittisen tärkeä yhteysalue, koska niemen kärkeen ei ole muuta kulkuyhteyttä. Yhteyden turvaaminen edellyttää riittävän puustoisin selvitysalueen lävistävän yhteydskäytävän säilyttämistä.

Kuva 13. Aiempien selvitysten mukaan karkeasti rajattu elinpiirin ydinalue, jolla on havaittu myös pesäpuita. Nuolin on esitetty selvitysalueeseen kohdistuva yhteystarve.

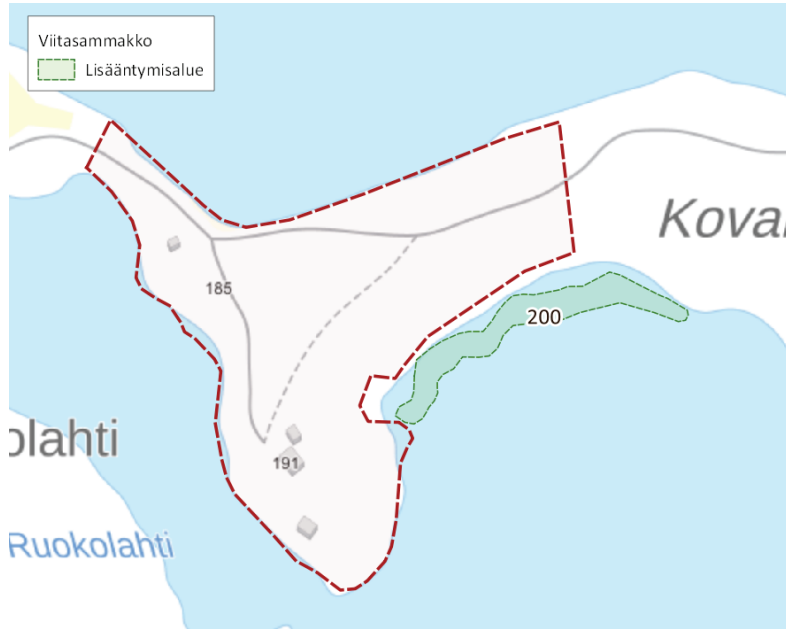
5.6 Viitasammakko

Viitasammakko on EU:n luontodirektiivin liitteessä IV(a) mainittu laji. Lajin lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulain nojalla kielletty.

Selvitysalueelta tavattiin hyvin runsaasti soidinänteleviä viitasammakoita Kovalanniemen luhdan alueelta. Alue on alueellisesti merkittävä viitasammakkojen lisääntymisalue. Kokonaismääräksi alueella arvioitiin ainakin 100–200 ääntelevää yksilöä levittäytyneenä koko luhtarannan alueelle.

Kuva 14. Viitasammakon havaittu lisääntymisalue kuvattu liito-oravaselvityksessä toukokuun alussa.

Kuva 15. Viitasammakon havaittu lisääntymisalue.

5.7 Sudenkorennot

Selvityksessä ei havaittu direktiivissä mainittujen sudenkorentolajien esiintymiä. Kyseeseen alueella tulevat lähinnä lummelampikorento ja mahdollisesti täplälampikorento ja sirolampikorento. Selvitysvuosi oli kyseessä olevien lajien osalta ilmeisesti melko niukan esiintymisen vuosi, ja lentoaika jäi myös lyhyeksi. Näille lajeille potentiaaliset alueet ovat identtiset ranta-alueella todetun viitasammakoesiintymän kanssa, minkä johdosta lisäselvityksiä ei arvioida tarpeellisiksi. Lajien huomiointi edellyttää samankaltaisia toimia kuin viitasammakon osalta.

5.8 Lepakot

Lepakot EU:n luontodirektiivin liitteessä IV(a) mainittuja lajeja. Niiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulain nojalla kielletty.

Selvityksessä keskityttiin erityisesti arvioimaan, sijaitseeko vanhan leirikeskuksen rakennuksissa merkittäviä lepakoesiintymiä. Tarkkailua tehtiin ensimmäisellä selvityskerralla aloittaen ennen auringon laskua kiertäen rakennusten ympärillä jatkuvasti tarkkaillen. Selvitystä jatkettiin kunnes kaikkien lepakoiden arvioitiin aloittaneen yöllisen lentonsa. Yhtään rakennuksista poistunutta lepakkoa ei havaittu. Tämä viittaisi siihen, että ainakaan merkittäviä määriä lisääntymis- tai päivehtimispaikkoja ei rakennuksissa sijaitse.

Muu alue selvitettiin kiertämällä se läpi rakennustarkkailun päätyttyä. Kierros toistettiin toisella selvityskerralla. Molemmilla kerroilla havaittiin viiksisiippoja alueella sijaitsevan metsäluhdan alueella. Lisäksi yksi yksilö tavattiin Kovalanniemen vanhan metsän alueella. Havaintomäärä maantieteelliselle alueella ja selvitysalueen tyyppiselle kohteelle tavanomainen tai jopa matala. Selvityksen perusteella alueen kostea luhtametsä muodostaa lepakoiden käyttämän ruokailualueen. Pimeämpinä öinä myös alueen laajahko avoluhta on todennäköisesti käytössä ruokailualueena. Lepakoiden

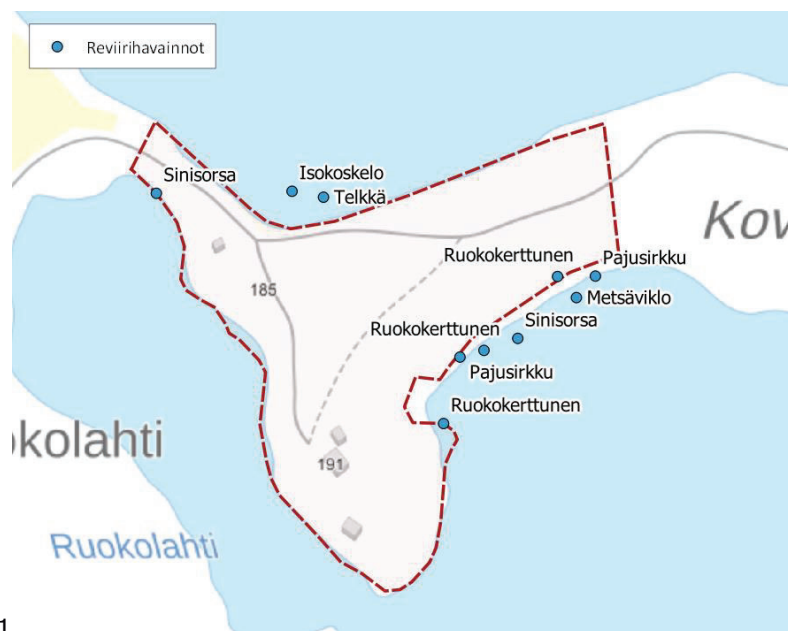
lisääntymispaikkoja tai päivehtimispaikkoja ei saatu paikannettua. Todennäköisimpiä ovat vanhan metsän alueella sijaitsevat kolopuut.

Kuva 16. Lepakkohavainnot ja paikallisesti tärkeäksi arvioitu ruokailualue.

5.9 Pesimälinnusto

Selvitysalueen maa-alue on varttunutta metsää. Linnusto on maantieteelliselle alueella tavanomaista metsälajistoa. Lajimäärä on alueen kokoon suhteutettuna kohtalaisen korkea. Alue sijoittuu ihmistoiminnan vaikutuspiiriin, mikä vähentää aremman ja vaateliaamman metsälajiston esiintymistodennäköisyyttä. Metsälajistossa ei havaittu uhanalaisia lajeja. Lajisto ja parimääräarviot on esitetty taulukossa 1.

1

Kuva 17. Huomionarvoisten ja harvalukuisten pesimälintujen sijoittuminen.

Laji.fi aineistossa on havainto helmipöllön pesinnästä niemen tyvellä vuodelta 2008 ilmeisesti rannan telkänpöntössä. Laji on melko lyhytikäinen ja ei kovin paikkauskallinen.

Vesilinnusto selvittävällä alueella oli selvitysvuonna melko niukkaa. Lokkien ja vesilintujenkin pesintä painottuu todennäköisesti enemmän Kovalanniemen kärjen alueelle selvitysalueen itäpuolella. Uhanalaisen pajusirkun (VU) reviirejä oli rantaluhtan alueella kuitenkin useita. Samalla alueella oli myös useita ruokokerttusen reviirejä. Tämäkin laji on luokiteltu silmälläpidettäväksi (NT). Muita silmälläpidettäviä lajeja havaituista olivat isokoskelo ja västäräkki. Rantaluhta lienee tärkeä keväinen ruokailualue vesilinnuille ja mahdollisesti myös kahlaajille.

Taulukko 1. Havaittu pesimälinnusto, parimääräarvio ja lajien uhanalaisuus.

Havaitut lajit	Uhanalaisuus	Parimäärä
Sinisorsa		2
Telkkä		1
Isokoskelo	NT	1
Metsäviklo		1
Metsäkirvinen		1
Västäräkki	NT	1
Punarinta		2
Leppälintu		1
Mustarastas		1
Räkättirastas		1
Ruokokerttunen	NT	2
Sirittäjä		1
Tiiltalti		1
Pajulintu		1
Hippiäinen		1
Kirjosieppo		1
Talitiainen		2
Puukiipijä		1
Varis		1
Peippo		2
Vihervarpunen		1
Pajusirkku	VU	1

Selvitysalueen kaakkoispuolella sijaitsee asuttu sääksen pesäpaikka lähimmillään noin 900 metrin päässä selvitysalueen reunasta. Yleisesti käytetty sääksen suojaetäisyys on 500 metriä. Mahdolliset vaikutukset sääksen pesäpaikkaan on kuitenkin syytä arvioida tarkemmin, mikäli alueelle osoitetaan nykyistä selvästi nykyisestä poikkeavia toimintoja.

6 Johtopäätökset

Kovalanniemi on geologisesti, maisemallisesti, luonnonoloiltaan ja virkistysarvoiltaan erityinen alue. Maisemalliset vaikutukset tulee huomioida alueen suunnittelussa erityisen tarkasti.

Selvitysalueelle rajattiin kaksi lajiston ja luontotyyppien perusteella arvokkaiksi arvioitua aluetta. Rajatut alueet suositellaan säilytettävän luonnontilaisia.

Direktiivilajien osalta alueella sijaitsee merkittävä viitasammakkojen lisääntymisalue, lepakoiden ruokailualueita, ja liito-oravan keskeinen yhteystarve.

Linnustolliset arvot alueella keskittyivät arvokkaana rajatulle luhta-alueelle.

7 Viitteet

Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 704 s.

Kontula, T. & Raunio, A. (toim.). 2018a. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 1: Tulokset ja arvioinnin perusteet. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018. 388 s.

Kontula, T. & Raunio, A. (toim.). 2018b. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 2: luontotyyppien kuvaukset. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018. 925 s

Luonnonsuojeluasetus (1066/2023).

Luonnonsuojelulaki (3/2023).

Metsälaki (12.12.1996/1093).

Mäkelä, K & Salo, P. 2023. Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. 2. korjattu painos. SYKE 43/2023

Neuvoston direktiivi luonnonvaraisten lintujen suojelusta (NDir 79/409/ETY).

Neuvoston direktiivi luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta (NDir 92/43/ETY).

Nieminen, M. & Ahola, A. (toim.) 2017: Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt. – Suomen ympäristö 1/2017: 1–278.

Rassi, P., Alanen, A., Kanerva, T. & Mannerkoski, I. (toim.) 2001. Suomen lajien uhanalaisuus 2000. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus, Helsinki. 432 s.

Vesilaki (27.5.2011/587).